

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Daň z příjmu fyzických osob a její možný vývoj

Personal Income Tax and Its Possible Development

STUDIJNÍ PROGRAM

Ekonomika a management

VEDOUCÍ PRÁCE

Doc. JUDr. Ing. Otakar Schlossberger, Ph.D.

SKŘIČKOVÁ

MONIKA

2022

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Skřičková** Jméno: **Monika** Osobní číslo: **490582**
Fakulta/ústav: **Masarykův ústav vyšších studií**
Zadávající katedra/ústav: **Institut ekonomických studií**
Studijní program: **Ekonomika a management**

II. ÚDAJE K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Název bakalářské práce:

Daň z příjmu fyzických osob a její možný vývoj

Název bakalářské práce anglicky:

Personal Income Tax and Its Possible Development

Pokyny pro vypracování:

Práce bude pojednávat v úvodní části charakteristikou daňového systému obecně s konkretizací na systém fungující v ČR. Následně bude podrobně charakterizovat daň z příjmů FO se všemi atributy, které s ní souvisí. Přínos práce bude v tom, že za pomoci analýzy současného stavu provede predikci dalšího možného vývoje této přímé daně s možností vymezení tzv. daňové optimalizace. Práce může obsahovat také případovou studii fiktivní fyzické osoby podnikatele a spotřebitele.

Seznam doporučené literatury:

BERÁNEK, P. Průvodce zákonem o daních z příjmů pro OSVČ a další poplatníky s dílčím základem v § 7 (1. vydání). Praha: Anag, 2021. 312 s. ISBN 978-80-7554-318-9
ČERVINKA, T. Zdravotní pojištění zaměstnavatelů, zaměstnanců a OSVČ s komentářem a příklady 2020 (10. vydání). Praha: ANAG, 2020. 168 s. ISBN 978-80-7554-263-2
DĚRGEL, M., MACHÁČEK, I. DÚVaP 3/2021 – Odpočty a slevy na dani FO a PO (22. vydání). Český Těšín: Poradce, s. r. o., 2020. 144 s. ISBN 977-12-139-2714-9
MACHÁČEK, I. Optimalizace daně z příjmů fyzických osob (1. vydání). Praha: ANAG, 2019. 280 s. ISBN 978-80-7554-195-6
VANČUROVÁ, A. Zdanění osobních příjmů (2. vydání). Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 452 s. ISBN 978-80-7552-926-8
ŽENÍŠKOVÁ, M. Pojistné na sociální zabezpečení zaměstnavatelů, zaměstnanců, OSVČ a dobrovolně důchodově pojištěných s komentářem a příklady 2020 (9. vydání). Praha: ANAG, 2020. 160 s. ISBN 978-80-7554-262-5

Jméno a pracoviště vedoucí(ho) bakalářské práce:

doc. JUDr. Ing. Otakar Schlossberger, Ph.D. Masarykův ústav vyšších studií ČVUT v Praze

Jméno a pracoviště druhé(ho) vedoucí(ho) nebo konzultanta(ky) bakalářské práce:

Datum zadání bakalářské práce: **05.01.2022** Termín odevzdání bakalářské práce: **28.04.2022**

Platnost zadání bakalářské práce: _____

doc. JUDr. Ing. Otakar Schlossberger, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) práce

Mgr. František Hřebík, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) ústavu/katedry

prof. PhDr. Vladimíra Dvořáková, CSc.
podpis děkana(ky)

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

Studentka bere na vědomí, že je povinna vypracovat bakalářskou práci samostatně, bez cizí pomoci, s výjimkou poskytnutých konzultací. Seznam použité literatury, jiných pramenů a jmen konzultantů je třeba uvést v bakalářské práci.

Datum převzetí zadání

Podpis studentky

SKŘIČKOVÁ, Monika. *Daň z příjmu fyzických osob a její možný vývoj*. Praha: ČVUT 2022. Bakalářská práce. České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií.

**MASARYKŮV ÚSTAV
VYŠŠÍCH STUDIÍ
ČVUT V PRAZE**

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracovala samostatně. Dále prohlašuji, že jsem všechny použité zdroje správně a úplně citovala a uvádím je v příloženém seznamu použité literatury.

Nemám závažný důvod proti zpřístupňování této závěrečné práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění.

V Praze dne: 26. 04. 2022

Podpis:

Poděkování

Ráda bych poděkovala panu docentovi JUDr. Ing. Otakaru Schlossbergerovi, Ph.D. za jeho odbornou pomoc, cenné rady a připomínky, které mi pomohly k zhotovení této bakalářské práce.

Abstrakt

V úvodní části této bakalářské práce se bude charakterizovat daňový systém obecně s konkretizací na systém fungující v ČR. Následně bude podrobně charakterizována daň z příjmů FO se všemi atributy, které s ní souvisí. Přínos práce bude v tom, že za pomoci analýzy současného stavu bude provedena predikce dalšího možného vývoje této přímě daně s možností vymezení, tzv. daňové optimalizace. Práce také obsahuje případovou studii fiktivní fyzické osoby podnikatele a spotřebitele.

Klíčová slova

Daňový systém, daň z příjmu, základ daně, daňová optimalizace, výpočet daně, daňový bonus, daňová zátěž, daňový model

Abstract

In the Introduction part, the thesis will deal with the characteristics of the tax system in general with a specification of the system operating in the Czech Republic. Subsequently, it will characterize in detail the income tax FP with all the attribute associated with it. The benefit of the work will be that with the help of the analysis of the current state it will predict the further possible development of this direct tax with the possibility of defining the so-called tax optimization. The work will also include a case study of a fictitious natural person, entrepreneur, and consumer.

Key words

Tax system, personal income tax, tax base, tax optimization, tax calculation, tax bonus, tax burden, tax model

Obsah

SEZNAM ZKRATEK	10
Úvod.....	5
1 DAŇOVÝ SYSTÉM ČR	8
1.1 Charakteristika daňového systému ČR.....	8
1.2 Funkce daní.....	8
1.3 Třídění daní.....	8
1.3.1 Daně přímé.....	9
1.3.2 Daně nepřímé.....	10
1.3.3 Ostatní daňové příjmy.....	12
2 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB.....	13
2.1 Předmět daně.....	13
2.1.1 Příjmy ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP).....	13
2.1.2 Příjmy ze závislé činnosti (§ 6 ZDP).....	13
2.1.3 Příjmy z kapitálového majetku (§ 8 ZDP).....	14
2.1.4 Příjmy z nájmu (§ 9 ZDP).....	14
2.1.5 Ostatní příjmy (§ 10 ZDP).....	14
2.2 Poplatníci daně z příjmů.....	14
2.3 Osvobození od daně.....	14
3 ZDAŇOVÁNÍ V TEORII	15
3.1 Základ daně.....	15
3.2 Výpočet a sazby daně.....	16
3.3 Daňové přiznání.....	17
3.4 Zálohy na dani.....	18
4 DAŇOVÁ OPTIMALIZACE.....	19
4.1 Slevy na dani.....	19
4.2 Paušální výdaje.....	21
4.3 Daňové odpisy.....	21
4.3.1 Rovnoměrné odpisy.....	22
4.3.2 Zrychlené odpisy.....	23
4.4 Spolupracující osoby.....	24

5	PRAKTICKÝ PŘÍKLAD.....	27
5.1	Zadání příkladu.....	27
5.2	Model č. 1	27
5.3	Model č. 2	28
5.4	Model č. 3a	29
5.5	Model č. 3b	30
5.6	Model č. 4a	31
5.7	Model č. 4b	32
5.8	Model č. 5a	33
5.9	Model č. 5b	34
5.10	Srovnání a zhodnocení modelů.....	35
	Závěr	39
	Seznam použité literatury	41
	Seznam obrázků	42
	Seznam tabulek.....	43

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
DP	Daň z příjmů
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DŘ	Daňový řád
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
Sb.	Sbírka zákonů
ZD	Základ daně
ZDP	Zákon o dani z příjmů

Úvod

S daněmi se setkává každý občan, ať je to při nákupu zboží nebo služeb, nebo při pravidelném placení zúčtování daně z příjmů. Tyto daně jsou nedílnou součástí a největším přínosem příjmové složky států, bez které by stát nemohl vyjít. V dnešní době je k dispozici plno způsobů, jak daňové zátěže zmírnit, avšak ne každý občan o nich ví, neboť jejich komplex je velmi složitá.

Daň, se kterou občan přijde nejvíce do kontaktu, je daň z příjmu fyzických osob, kterou je povinen přiznat každý se zdanitelným příjmem. Právě tím, že není určena jen pro určitou skupinu obyvatel, ale spadá na každého, byl jeden z důvodů, proč se jí blíže zabývat a věnovat jí tuto bakalářskou práci. Téma bylo vybráno i z důvodu možnosti budoucího využití praktických znalostí v praktickém životě.

Hlavním cílem je daňová optimalizace zdanění příjmů fyzických osob, kterou si může uplatnit kdokoli, kdo podává daňové přiznání. Jedním ze dvou vedlejších cílů této bakalářské práce je charakteristika daňového systému České republiky s jeho daňovým mixem. Druhým vedlejším cílem bude řádný a podrobný popis samotné daně z příjmů fyzických osob se všemi jejími atributy. Oba vedlejší cíle napomohou dosáhnout cíle hlavního.

První kapitola je úvodem do daňového systému České republiky. Popíše funkce daní, jejich členění a krátce seznámí s uplatňovanými daněmi. V České republice se člení daně na daně přímé a nepřímé a ostatní daňové příjmy, tj. poplatky a dávky. Daň z příjmů fyzických osob spadá pod daň přímou, a to konkrétně do kategorie důchodových daní. Této důchodové dani je věnována celá tato bakalářská práce.

Druhá kapitola se už bude zabývat jednou konkrétní důchodovou daní, a tou jest daň z příjmů fyzických osob. Vysvětlí, co tato daň obsahuje, jaké jsou její náležitosti, kdo je povinen ji platit, které příjmy ji tvoří a které příjmy jsou od této daně osvobozeny.

Třetí kapitola blíže specifikuje vyměřovací základ daně a postup výpočtu daně samotné. Bude představeno daňové přiznání s komentářem a dále, kdo je povinen jej podávat. V této kapitole se dále vysvětlí nezdanitelné části základu daně a odčitatelné položky, na jejichž uplatnění mají poplatníci nárok.

Čtvrtá kapitola se bude zabývat legálním postupům daňové optimalizace, kterými jsou slevy na dani, paušální výdaje a daňové odpisy. Každá daňová optimalizace bude představená a uvedou se k ní příklady. Nevyužívanější daňovou optimalizací jsou slevy na dani, konkrétně sleva na poplatníka, kterou si může uplatnit kdokoli s výjimkami, kdo měl během zdaňovacího období příjmy. Paušální výdaje a daňové odpisy si může uplatnit pouze ten, kdo vede daňovou evidenci.

Poslední, tedy pátá kapitola, bude obsahovat příklad z praxe. Na fyzické osobě panu Jiskrovi budou uvedeny všechny právně přípustné postupy daňové optimalizace metodou případové studie.

Celkem na pěti modelech bude ukázáno, jaké skutečnosti mohou daň ovlivnit, a posléze metodou komparace bude vybrána ta nejvhodnější varianta podle preferencí poplatníka. Získané vypočtené daně z modelů a jejich základ daně budou shrnuty do jedné tabulky a graficky bude znázorněn vývoj zdanění.

Klíčovými zdroji pro vytvoření této bakalářské práce jsou publikace zabývající se daňovými zákony a zdaněním příjmů fyzických osob. Nejdůležitějším zdrojem pro čerpání informací a platných právních předpisů byl zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů, který tuto daň upravuje. Z literatury je nejvíce čerpáno z publikací od autorek jako např. Kubátová, *Daňová teorie a politika (2017)*, dále pak Vančurová spolu se Zídkovou a Láchovou, *Daňový systém ČR (2020)*. Informace byly čerpány i z webových stránek, které se zabývají daňovou problematikou.

TEORETICKÁ ČÁST

1 DAŇOVÝ SYSTÉM ČR

Daně představují jeden druh z příjmů veřejných rozpočtů, které kvalitně uspokojují potřeby státu bez vymezení toho, kdo, kdy a v jaké výši má přispívat do státní pokladny. Pokud se na daň nahlíží z právního hlediska, jedná se o povinnou platbu do veřejného rozpočtu s přízviskem daň, např. daň z nemovitých věcí, daň z přidané hodnoty. Avšak z ekonomického aspektu není podstatné, zda je slovo daň v názvu obsaženo. Její název může znít různě, je ale důležitá svou vlastností, např. clo dovozní nebo zákonná pojištění.

1.1 Charakteristika daňového systému ČR

"Daň je povinná, zákonem uložená platba, která plyne do veřejného rozpočtu. Je nenávratná, neekvivalentní a zpravidla neúčelová. Daň se pravidelně opakuje v časových intervalech, např. každoroční platba daně z příjmů, nebo je nepravidelná a platí se za určitých okolností, např. při každém převodu nemovitosti." (Kubátová, 2018)

Platba daně do veřejného rozpočtu se může podílet na úhradě společných potřeb, tj. rozpočet státu nebo obce, kraje nebo nadnárodního rozpočtu. Hlavní vlastností daně je její povinné placení podle určitého zákona. Díl, jakým se jednotlivec podílí na společných příjmech, nemá téměř žádný vztah k tomu, v jaké části se bude účastnit na výdajích veřejných rozpočtů. Neúčelností funkce je skutečnost, že určitá daň nemá v určité výši financování konkrétní vládní projekt, nýbrž se stane součástí celkových příjmů veřejného rozpočtu, z něhož se budou financovat různé veřejné potřeby, tedy poplatník neví, na co bude jeho platba daně využita.

1.2 Funkce daní

Daně plní celou řadu funkcí. Těmi nejdůležitějšími jsou fiskální, alokační, redistribuční, stimulační a stabilizační. Primární funkcí daně je fiskální funkce, tedy schopnost naplnit veřejný rozpočet. Funkce alokační se může vysvětlit jako vložení prostředků tam, kam jich trh vkládá málo, nebo odejmutí prostředků z oblasti, kde jich je příliš. Úlohou funkce redistribuční je přerozdělování příjmů, tzn. přesunout část důchodů a bohatství směrem od bohatších k chudším. Stimulační funkce považuje daně jako újmu, a tak přiměje subjekty omezit jejich daňovou povinnost různými způsoby. Tyto způsoby se mohou pomyslně vnímat jako pozitivní stimulaci ve formách různých slev (např. sleva na poplatníka), a negativní stimulaci, kdy stát zavede vysokou daň na alkoholické nápoje a cigarety. Stabilizační funkce se snaží o zmírnění výkyvů ekonomického cyklu, kdy je zajištěná dostatečná zaměstnanost a cenová stabilita. (Vančurová et al, 2020)

1.3 Třídění daní

Daně lze klasifikovat z různých hledisek. Jedním z nich lze roztrždit i podle toho, jak moc splňují alokační, redistribuční nebo stabilizační funkce. Jedním z nezákladnějších členění daní je na daně přímé a nepřímé podle vazby na důchod poplatníka. Podíl mezi přímými a nepřímými daněmi vyjadřuje daňový mix, z něhož vyplývá, jakému typu daní dává stát přednost a jaký naopak potlačuje.

Daňový zákon zohledňuje rozdíl mezi daněmi přímými a nepřímými i terminologicky. Subjekt u daních přímých se nazývá poplatník. U daních nepřímých se rozlišují subjekty dva: plátce, tedy ten, kdo daň odevzdává příslušnému finančnímu úřadu, a poplatník, který daň platí v podobě vyšší ceny. (Kubátová, 2018)

1.3.1 Daně přímé

Daně přímé platí poplatník na úkor svého důchodu a předpokládá se, že je nemůže přenést na jiný subjekt. (Kubátová, 2018)

Daně přímé jsou velmi sledované pro svoji možnost adresnosti a viditelnosti, a často se využívají jako nástroj regulace. Na rozdíl od nepřímých daní, jsou přímé daně viditelnější a poplatníky více pocítovány. Nejznámější přímou daní je daň z příjmů (někde se používá pojmenováním důchodová daň), která velkým dílem přispívá do státního rozpočtu. Doplnkovou daní spadající do této skupiny přímých daní, jsou daně majetkové, které zahrnují daň z nemovitých věcí a daň z nabytí nemovitých věcí. Na obrázku 1 je vidět podrobnější schéma přímých daní. (Vančurová et al, 2020)

Obrázek 1 Struktura přímých daní

Zdroj: Vančurová et al, 2020, vlastní zpracování

Daň z příjmů právnických osob

Poplatníkem daně z příjmů právnických osob je právnická osoba zapsaná do obchodního rejstříku firem, organizační složka státu a podílové fondy podle zákona č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech. Poplatníkem může být právnická osoba, která má sídlo na území České republiky, nebo zahraniční právnická osoba mající daňovou povinnost pouze na příjmy ze zdrojů na území České republiky. Předmětem daně jsou příjmy z veškeré činnosti a z nakládání veškerým majetkem, není-li dále stanoveno jinak. Základem daně je rozdíl, o který příjmy převyšují výdaje, a to při respektování jejich věcné a časové souvislosti v daném zdaňovacím období. Sazba daně z příjmů právnických osob je stanovena na 19 %. (ZDP, ve znění pozdějších předpisů)

Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí upravuje zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí. Tuto daň tvoří daň z pozemků a daň ze staveb a jednotek. Předmětem daně jsou pozemky a stavby na území České republiky zapsané v katastru nemovitostí, tj. orná půda, zahrady, stavební plochy. Základem daně je u každé daně odlišný. U pozemků je základ daně cena zjištěná násobením skutečné výměry pozemku v m² průměrnou cenou pozemku na 1 m² (podle vyhlášky vydanou k tomuto zákonu). U staveb poplatník platí pouze za zastavěnou plochu k 1. lednu zdaňovacího období. (Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů)

Daň z nabytí nemovitých věcí

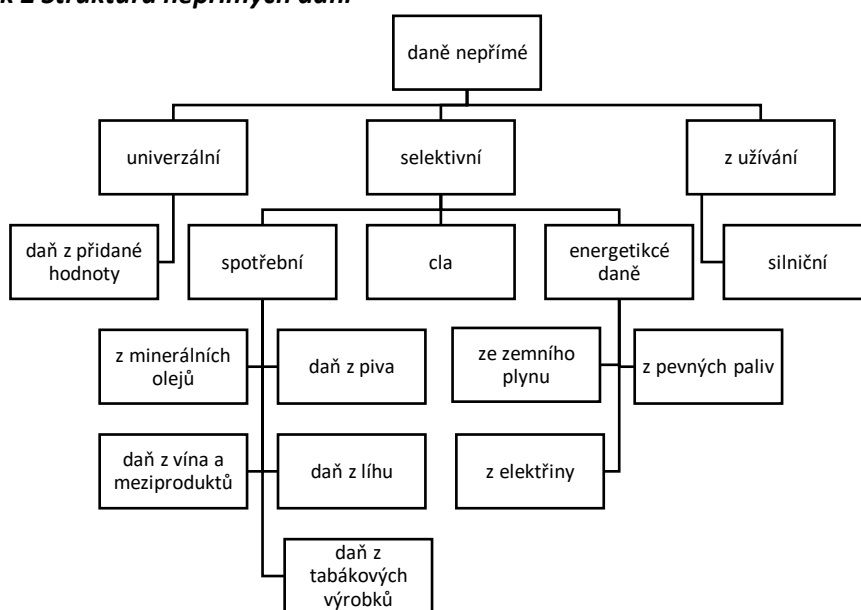
Tato majetková daň byla v současném daňovém systému České republiky jedinou jednorázovou daní a vyměřovala se zejména při úplatném převodu vlastnického práva k nemovitým věcem. Poplatníkem byl ve většině případů převodce vlastnického práva, tedy prodávající, od listopadu 2016 to však byl nabyvatel nemovitosti, tedy kupující. Od konce roku 2020 byla tato daň zrušena kvůli koronaviru (viz zákon pro lidi). Základem daně byl zpravidla kupní cena nebo se odvozuje od ocenění podle zákona o ocenění. Sazba je jednotná a lineární. (Vančurová et al, 2020)

1.3.2 Daně nepřímé

U daních nepřímých se předpokládá, že je subjekt, který daň odvádí neplatí z vlastního důchodu, ale že je přenáší na jiný subjekt. (Kubátová, 2018)

Mezi nepřímé se řadí daně, jejichž objektem je zejména spotřeba. Tyto daně se stávají součástí ceny zboží nebo služeb a souvisí s přechodem zboží přes hranice státu. V posledních letech se jejich podíl zvyšuje především tím, že se daň z přidané hodnoty stala integrální součástí daňových příjmů a zavádí se nové selektivní daně ze spotřeby. V současné době se v České republice uplatňují celkem 3 nepřímé daně: daň univerzální, daně selektivní a z užívání. Jejich podrobnější rozdělení je vidět na obrázku 2. (Vančurová et al, 2020)

Obrázek 2 Struktura nepřímých daní

Zdroj: Vančurová et al, 2020, vlastní zpracování

Daň z přidané hodnoty

Tuto daň zpracovává zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty a je zpracován podle částečných transpozic řady norem EU. Předmětem daně je dodání zboží nebo poskytnutí služby za povinnou úplatu nebo jejich pořízení z jiného členského státu s místem plnění v tuzemsku. Zdanitelné plnění je takové plnění, které je předmětem daně a není osvobozené od daně. Osoba povinná platby této daně je osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomické činnosti, nebo právnická osoba. Plátcem se stane osoba povinná k dani se sídlem v tuzemsku, jejíž obrat za posledních 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců přesáhne 1 000 000 Kč, s výjimkou osoby, která vykonává plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně. V České republice existují celkem 3 sazby daně: základní sazba daně vy výši 21 %, a snížené sazby daně ve výši 15 % a 10 %. Do základní sazby daně spadá většina zboží, služeb a zdanění pohonných hmot. Snížená sazba s neuplatňuje u potravin, nealkoholických nápojů, dopravy, další zboží nebo služby uvedené v příloze příslušného zákona. (Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů)

Spotřební daně

Tato daň se řídí zákonem č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních. Mezi spotřební daně se řadí daň z minerálních olejů, daň z líhu, daň z piva, daň z vína a meziproductů a daň z tabákových výrobků. Předmětem daně jsou vybrané výrobky vyrobené nebo dovezené na daňové území Evropské unie. Plátcem je právnická nebo fyzická osoba, která výše vyjmenované produktu vyrábí, dováží nebo prodává. Sazba daně je u každé jednotlivé daně odlišná. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů)

Cla

Clo je další důležitou příjmovou složkou do pokladny státu. Jde o povinnou platbu spojenou s přechodem zboží přes hranice Evropské unie. V současné době se používají dovozní cla, která mají fiskální efekt a sledují podporu domácí produkce. Clu nepodléhá zboží dovážené v rámci Evropské unie. Správcem cla je celní správa. (Zákon č. 242/2006 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů)

Energetické daně

Energetické daně vstoupily v účinnost 1. 1. 2008, kterou měla Česká republika povinnost implementovat na základě směrnic Evropské unie. Tyto daně ukotvuje zákon č. 261/2003 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, a předmětem těchto daní je zemní plyn, elektřina a pevná paliva jako černé a hnědé uhlí nebo koks. Plátcem daně je osoba, která do země dodala, provozovala nebo přepravila soustavy předmětu daně, nebo výrobce. Sazby daně jsou stanoveny podle jednotlivých dílčích předmětů. (Zákon č. 261/2003 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů)

Daň silniční

Daň silniční upravuje zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční. Předmětem daně jsou silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla registrovaná, používaná a provozována na území České republiky k podnikání. Vozidla na elektrický nebo hybridní pohon jsou osvobozena od této daně společně s vozidly provozovanými ozbrojenými silami, civilní obranou a vozidla bezpečnostních složek. Poplatníkem

daně je ten, kdo je zapsán v technickém průkazu vozidla a užívá jej. Poplatníkem může být i zaměstnavatel vyplácející cestovní náhrady svému zaměstnanci. Sazba daně se řídí podle § 5 příslušného zákona. (Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů)

1.3.3 Ostatní daňové příjmy

Ostatní daňové příjmy nelze jednoznačně přiřadit k přímým nebo nepřímým daním, protože většina z nich má spíše doplňkový charakter, ale jejich platby jsou povinné a pravidelné. Mezi tyto příjmy spadá pojistné na sociální a zdravotní pojištění, pojistné na sociální zabezpečení, daň z hazardních her, a místní poplatky (za psa, za lázeňský pobyt). (Vančurová et al, 2020)

2 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Výše byl uveden přehled všech daní, které se na území ČR vybírají. Protože je tato bakalářská práce zaměřena pouze na jednu z nich, kterou je daň z příjmů fyzických osob, následující kapitoly se touto daní budou podrobněji zabývat. Daň z příjmů fyzických osob je důchodovou přímou daní a upravuje ji zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. ZDP upřesňuje, kdo daň platí, jaký je předmět daně a které položky jsou od daně osvobozeny. Daň z příjmů připadá k nejvíce placené dani ČR.

2.1 Předmět daně

Předmětem daně z příjmů fyzických osob se rozumí všechny příjmy, které nějak souvisí se získáním majetku osoby. Těmito příjmy se rozumí peněžní i nepeněžní příjmy. Pro stanovení dílčího základu daně se musí jasně vědět, které příjmy spadají do předmětu daně. Mezi ně se zařazují příjmy ze samostatné činnosti, příjmy ze závislé činnosti, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu a ostatní příjmy. Ovšem existují i příjmy, které mají nedaňový charakter. Za tyto příjmy lze považovat nabytí akcií nebo podílových listů, úvěry nebo zápůjčky s výjimkami, příjmy získané převodem majetku mezi osobami blízkými v souvislosti s předčasným ukončením provozování zemědělské činnosti zemědělského podnikatele, nebo částky uhrazené zdravotní pojišťovnou. (Vychopeň, 2021)

2.1.1 Příjmy ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)

Pod tyto příjmy spadají příjmy, které nejsou obsaženy v § 7 ZDP, a to jsou příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, ze živnostenského a jiného podnikání, ke kterému je potřeba mít podnikatelské oprávnění, a podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti ze zisku. Za příjmy ze samostatné činnosti se také považují příjmy spojené z užívání nebo poskytování práv z průmyslového vlastnictví, autorských práv, příjmy z nájmu majetku v obchodním majetku nebo výkony nezávislého povolání. Základem daně jsou tedy všechny příjmy zmíněné výše snížené o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. (ZDP, ve znění pozdějších předpisů)

2.1.2 Příjmy ze závislé činnosti (§ 6 ZDP)

Tyto příjmy se charakterizují jejich plnění v podobě pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru. Příjem ze samostatné činnosti se chápe i příjem za práci člena družstva, společníka společnosti s ručením omezeným a komanditisty komanditní společnosti a odměny člena orgánu právnické osoby a likvidátora. Poplatník tohoto příjmu je označován jako zaměstnanec, plátce je pak zaměstnavatel. Příjmy jsou pravidelné a jednorázové bez ohledu na to, zda je na ně právní nárok, zda je od zaměstnavatele dostává zaměstnanec nebo jiná osoba, a zda jsou vypláceny nebo přispívány k dobru nebo spočívají v jiné formě plnění. Dílčím základem daně jsou všechny příjmy ze závislé činnosti. Funkčními poplatky jsou platby a plnění poskytovaná v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce. Za odměny výkonu funkce se považují funkce v orgánech obcí a jiných orgánech územní samosprávy, státních orgánech, spolicích a zájmových sdruženích, odborných organizacích, komorách a jiných orgánech a institucích. (ZDP, ve znění pozdějších předpisů)

2.1.3 Příjmy z kapitálového majetku (§ 8 ZDP)

Příjem z kapitálového majetku je ten druh příjmu, který nespadá pod příjmy z § 6 nebo § 7, tedy podíly na zisku obchodní korporace nebo podílového fondu a dividendy. Za příjmy z kapitálového majetku se berou i úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů nebo zápůjček. Mimo jiné sem spadají i příjmy plynoucí z práva na splacení dluhopisů a vkladních listů jako cenný papír. (ZDP, ve znění pozdějších přepisů)

2.1.4 Příjmy z nájmu (§ 9 ZDP)

Pod příjmy z nájmu spadají všechny příjmy z nájmu movitých a nemovitých věcí, např. byt. Základem daně jsou příjmy snížené o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Aby tyto příjmy mohl poplatník daně uplatňovat, musí být movitá nebo nemovitá věc v jeho osobním vlastnictví. (ZDP, ve znění pozdějších přepisů)

2.1.5 Ostatní příjmy (§ 10 ZDP)

Ostatní příjmy jsou takové příjmy, při kterých dochází ke zvýšení majetku, pokud nejde o příjmy podle § 6 až § 9. Těmito příjmy tedy jsou příjmy, které mají příležitostní charakter, tj. příjmy z převodů, podílové příjmy, výhry v loterii a jiné. (ZDP, ve znění pozdějších přepisů)

2.2 Poplatníci daně z příjmů

Jak název této daně napovídá, poplatníkem těchto daní jsou fyzické osoby. Poplatníci jsou daňovými rezidenty České republiky, nebo daňovými nerezidenty. U daňového nerezidenta je doba pobytu nižší než 183 dnů, u daňového rezidenta je to více než požadovaná doba pobytu v příslušném kalendářním roce, a to souvisle nebo v několika obdobích. Daňový rezident je ten, kdo má na území ČR bydliště nebo se zde obvykle zdržují. Rezidenti mají daňovou povinnost přiznat jak všechny příjmy ze zdrojů na území ČR, tak i ze zdrojů ze zahraničí. Oproti tomu daňový nerezident je přesný opak daňového rezidenta. Daňový nerezident nemá na území ČR bydliště a ani se na území ČR obvykle nezdržují. Daňová povinnost se vztahuje jen na příjmy vyplývající ze zdrojů na území ČR. Poplatníci, kteří se na území ČR zdržují pouze za účelem studia nebo léčení, jsou daňovými nerezidenty a mají tak povinnost, která se vztahuje pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů v ČR, a to i v případě, že se na území ČR obvykle zdržují. (ZDP, ve znění pozdějších přepisů)

2.3 Osvobození od daně

Definice osvobození od daně jsou části předmětu daně, ze kterých se daň nevybírání a nezahrnují se tak do základu daně. Příjmy osvobozeny od daně jsou příjmy z prodeje rodinného domu a souvisejícího pozemku nebo jednotky, ve kterém měl nejméně po dobu dvou let trvalé bydliště, přijatá náhrada majetkové nebo nemajetkové újmy, příjmy získané ve formě dávky nebo služby z nemocenského a důchodového pojištění, příjmy za stipendia a různé podpory, příjmy z penze a jiná plnění z pojištění osob. (ZDP, ve znění pozdějších přepisů)

3 ZDAŇOVÁNÍ V TEORII

3.1 Základ daně

U poplatníka se základem daně se rozumí částka, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Pokud měl poplatník ve zdaňovacím období souběžně dva nebo více příjmů uvedených v § 6 až 10, pak je základem daně součet všech těchto příjmů.

Pokud výdaje přesáhnou příjmy uvedené v § 7 a 9 ZDP, je rozdíl ztrátový. Po upravení ztráty podle stanov § 23 ZDP se jedná o daňovou ztrátu, o níž se sníží úhrn dílčích základů daně. (Vychopeň, 2021)

Přes mnoho zjednodušení je schéma základu daně z příjmů fyzických osob poměrně složité, a to především z důvodu mnohotvárnosti forem a druhů příjmů jednotlivce. Jak už bylo zmíněno v kapitole 2.1, je celkem pět dílčích základů daně. Je nutné, abychom tyto dílčí základy daně odlišovali, protože různé druhy příjmů mají odlišnou využitelnost. Smyslem zdanění je postihnout jen disponibilní důchod, který poplatníkovi zůstane k jeho využití, proto bylo nutné stanovit pravidla, podle kterých se tento příjem očistí pouze o výdaje uznávány za nutné. (Vančurová et al, 2020) V následujícím schématu je zachycena tvorba jednotlivých dílčích základů daně.

Tabulka 1 Schéma dílčích základů daně z příjmů fyzických osob

příjmy ze závislé činnosti (§ 6 ZDP)
= dílčí základ daně příjmů ze závislé činnosti
příjmy ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
= dílčí základ daně příjmů ze samostatné činnosti (nebo záporný rozdíl mezi příjmy a výdaji)
příjmy z nájmu (§ 9 ZDP)
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
= dílčí základ daně příjmů z nájmu (nebo záporný rozdíl mezi příjmy a výdaji)
příjmy z kapitálového majetku (§ 8 ZDP)
= dílčí základ daně příjmů z kapitálového majetku
ostatní příjmy (§ 10 ZDP)
- výdaje na dosažení příjmu (podle druhů příjmů do výše daného druhu příjmů)
= dílčí základ daně ostatní příjmy

Zdroj: Vančurová et al, 2021, vlastní zpracování

Postavení jednotlivých dílčích základů daně při tvorbě základů daně není náhodné. U dílčího základu daně z příjmů ze závislé činnosti je důležité, aby tyto příjmy skutečně podlely dani. Zde neplatí, že zdaňován má být jen disponibilní příjem poplatníka, neboť se tady neodečítají žádné výdaje.

Pro dílčí základy daně z příjmů ze samostatné činnosti a daně z příjmů z nájmu platí uplatnění výdajů na dosažení, udržení a zajištění příjmů podle odborných pravidel. Je dovoleno pro příjmy v dílčím základu daně být nižší než výdaje spojené k těmto příjmům. Po matematické stránce je pak rozdíl mezi příjmy a výdaji záporný.

U dílčího základu daně z příjmů kapitálového majetku platí, že uplatnění výdajů je zakázané, proto se příjmy o nic nenavšují. Uplatnění výdajů u dílčího základu daně ostatní příjmy jsou velmi omezené. Lze stanovit, že dílčí základy daně nemohou nabývat záporných hodnot. (Vančurová et al, 2021)

3.2 Výpočet a sazby daně

Součtem všech dílčích základů daně (§ 6 až 10) se zjistí základ pro daň z příjmu fyzických osob. Po odečtení nezdanitelných výdajů a odčitatelných položek od základu daně se dostane základ daně po snížení, který je nutno zaokrouhlit na stovky korun dolů. Vynásobením základu daně určitou sazbou daně základ daně po snížení se dostane částka daně před slevami, které lze uplatnit. Sazba daně z příjmů fyzické osoby je stanovena na 15 %, ale v určitých případech je možné se setkat i se sazbou 23 %, pokud část základu daně přesáhla 48násobek průměrné mzdy. Po odečtení slevy a zápočtu srážkové daně se dostane k samotné dani, kterou je nutno do určitého data zaplatit, nebo v dalším případě příslušný finanční úřad vyplatí podávajícímu daňový bonus. Pro lepší přehlednost je k dispozici tabulka 2.

Tabulka 2 Vzorec pro výpočet daně z příjmů fyzických osob

Dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)
+ Dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti (§ 6 ZDP)
+ Dílčí základ daně z příjmů z kapitálového majetku (§ 8 ZDP)
+ Dílčí základ daně příjmů z nájmu (§ 9 ZDP)
+ Dílčí základ daně z příjmů z ostatních příjmů (§ 10 ZDP)
= základ daně z příjmu fyzických osob
- nezdanitelné výdaje
- odčitatelné položky
= základ daně po snížení (zaokrouhlený na stovky korun dolů)
* sazba daně (pro fyzickou osobu je stanovena na 15 %)
= částka daně před slevami
- slevy
- zápočet srážkové daně
= DAŇ PO SLEVÁCH (DAŇOVÝ BONUS)

Zdroj: (vlastní zpracování)

Nezdanitelné výdaje

Mezi nezdanitelné výdaje se zahrnují úroky z úvěru na bytové potřeby, bezúplatná plnění na veřejně prospěšné účely, příspěvky na penzijní připojištění, pojištění nebo spoření, pojistné na soukromé životní pojištění, zaplacené členské příspěvky člena odborové organizace, úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání a daňovou ztrátu.

Za úvěr na bytovou potřebu lze považovat úvěr poskytnutá podle zákona o stavebním spoření nebo hypoteční úvěr. Za bytové potřeby se chápou výstavbu nebo koupi stavby pro bydlení, získání pozemku pro stavbu na bydlení, nebo nástavbu, přístavbu nebo modernizaci. Abychom uplatili úroky z úvěrů na bytové potřeby, je odpočet limitován částkou 300 000 Kč na zdaňovací období pro jednu společně hospodařící domácnost.

Bezúplatná plnění na veřejně prospěšné účely mají přispívat financování neziskových sektorů. Jedná se o darování krve s minimální hranicí 2 000 Kč nebo odběr orgánů žijícího dárce na 20 000 Kč, ale také dary, které musí být větší než 1 000 Kč anebo dvě procenta základu daně.

Dalším odpočtem jsou dobrovolné platby poplatníka na pravidelnou penzi v důchodovém věku. Patří sem příspěvky na penzijní připojištění, penzijní spoření a dále pojistné na doplňkové penzijní pojištění. Celková výše odpočtu může být maximálně 24 000 Kč za zdaňovací období. Sem se zařazuje i pojistné na soukromé životní pojištění, které je limitováno maximální částkou 24 000 Kč za zdaňovací období a výplata nesmí být sjednána ne dříve než v kalendářním roce, kdy poplatník dovršil 60 let a k výplatě nedojde než po 60 měsících od uzavření smlouvy s pojišťovnou. (Vančurová et al, 2021)

Odčitatelné položky

Princip odečitatelných položek je založen na tom, že poplatník má při splnění zákonných podmínek možnost i ještě o část výdaje snížit základ daně. Těmito výdaji podle stanov § 34 ZDP jsou daňová ztráta, výdaje na podporu výzkumu a vývoje, a na podporu odborného vzdělávání. Výdaji vynaloženými na výzkum a vývoj jsou experimentální či teoretické práce, projekční a konstrukční práce, výpočty nebo návrhy technologií. Důležité je, aby se jednalo o daňově účinné výdaje, které jsou v účetnictví nebo v daňové evidenci poplatníka vedeny odděleně od ostatních výdajů. Odborným vzděláváním se rozumí vzdělávací činnosti podle stanov § 34. (Vychopeň, 2021)

3.3 Daňové přiznání

Daňové přiznání podává každý, jehož roční příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob, přesáhly 15 000 Kč. Poplatník tedy uvede veškeré příjmy, které jsou předmětem daně, kromě příjmů od daně osvobozených. (Kučera, 2022)

Daňová přiznání jsou celkem 3 - řádná, opravná, dodatečná. Základní lhůta na podání daňového přiznání je do 1. dubna následujícího roku od zdaňovacího období, tedy nejpozději do tří měsíců po uplynutí zdaňovacího období podle § 136 odst. 1 daňového řádu. Pokud někdo podává přiznání elektronicky, lhůta se prodlužuje o měsíc. Řádné daňové přiznání je povinen podat každý daňový subjekt, kterému tato povinnost byla uložena, nebo byl správcem daně vyzván. Daňový subjekt je povinen v řádném daňovém období sám vyčíslit daň a uvést předepsané údaje rozhodné pro vyměření daně. Opravné daňové přiznání se podává tehdy, pokud byla v řádném přiznání udělána chyba

a je potřeba ji opravit. Je důležité připomenout, že opravné daňové přiznání se musí podat pouze v termínu. Pokud se podává opravné přiznání, řádné přiznání tímto okamžikem zaniká. Dodatečné daňové přiznání má stejnou charakteristiku jako opravné. Pokud v řádném nebo opravném daňovém přiznání byla nalezená chyba, ale už vypršel řádný termín na podání, je nutností podat dodatečné přiznání. Dodatečné daňové přiznání tak obsahuje pouze rozdíly mezi řádným, popřípadě opravným, a dodatečným přiznáním. Jinými slovy se jedná o daňové přiznání doplňkové. (Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů)

3.4 Zálohy na dani

Záloha je povinná platba na daň, kterou je poplatník nucen zaplatit. Zálohové období je období od prvního dne následujícího po uplynutí lhůty na podání daňového přiznání za minulé zdaňovací období do posledního dne lhůty pro podání daňového přiznání v následujícím zdaňovacím období. Povinnost platit zálohu na dani má poplatník, jehož poslední známá daňová povinnost přesáhla 30 000 Kč a nepřekročila 150 000 Kč, a to ve výši 40 % této daňové povinnosti. Zálohu je v tomto případě zaplatit každý půlrok. Pokud poplatníkům daňová povinnost přesáhla 150 000 Kč, odvádí se z této částky záloha ve výši 25 % každé čtvrtletí. (ZDP, ve znění pozdějších předpisů)

4 DAŇOVÁ OPTIMALIZACE

Daňovou optimalizací jsou chápány legální způsoby, kterými je možné snížit výši odvodu daně z příjmů nebo její daňovou povinnost. Optimalizací se snižuje daňový základ, nebo daň samotná.

4.1 Slevy na dani

Nejznámější možností jsou slevy na dani, které je možné uplatňovat ročně nebo měsíčně. Zaměřují se na slevy, které uplatňuje poplatník sám na sebe a zároveň i na jeho domácnost (slevy na vyživované osoby domácnosti). Pro uplatnění těchto slev je nutné doložit požadované dokumenty (potvrzení o studiu, čestná prohlášení, rodné listy atd.). Všechny aktuální slevy k datu zpracování této práce (březen 2022), které lze uplatnit, jsou uvedeny v tabulce 3.

Tabulka 3 Slevy na dani a daňová zvýhodnění platná v ČR

Sleva na dani	Výše slevy
Na poplatníka	27 840 Kč
Na manžela/ku	24 840 Kč
Na manžela/ku držící průkaz ZTP/P	49 680 Kč
Na 1. dítě	15 204 Kč
Na 2. dítě	22 320 Kč
Na 3. dítě	27 840 Kč
Invalidita 1. a 2. stupně	2 520 Kč
Invalidity 3. stupně nebo jiný důchod	5 040 Kč
Na držitele průkazu ZTP/P	16 140 Kč
Na studenta	4 020 Kč
Za umístění dítěte	15 200 Kč

Zdroj: Finanční správa, 2022, vlastní zpracování

Sleva na poplatníka

Každý podávající daňové přiznání a mající vlastní zdanitelné příjmy, má nárok na uplatnění slevy na poplatníka. Sleva na dani na poplatníka platí i pro OSVČ a mohou ji uplatnit pracující studenti, důchodci, nebo ženy na mateřské dovolené. Poplatník si daňovou slevu uplatňuje v plném rozsahu, i když měl příjmy pouze během několika kalendářních měsíců. (Měšec, 2022) Pro zdaňovací období 2021 je sleva na poplatníka ročně ve výši 27 840 Kč, a je pouze na poplatníkovi daně, zda si slevu uplatní jednorázově v celkové výši nebo naopak rozděleně každý měsíc, což činí 2 320 Kč.

Sleva na manžela/ku, sleva na manžela/ku držící průkaz ZTP/P

Aby si poplatník mohl uplatnit slevu na druhého z manželů, je podmínkou, aby příjmy druhého z manželů nepřesáhly hranici 68 000 Kč. Do těchto příjmů spadají příjmy zdanitelné tvořící samotný základ daně, ale i osvobozené příjmy včetně sociálních dávek (starobní důchod, nemocenská, peněžitá pomoc v mateřství), které jsou odvozeny od předchozího příjmu. Nezahrnují se sem adresné sociální dávky, za které se považují dávky státní sociální podpory příspěvek na péči nebo studijní

stipendium. Sleva na druhého z manželů se zvyšuje o dvojnásobek, pokud je manžel držitelem průkazu ZTP/P. (Vančurová et al, 2021)

Sleva na invaliditu

Výše slevy na invaliditu se liší podle invalidního stupně a jeho důchodu. Pokud má poplatník invaliditu stupně 3 nebo jiný důchod, uplatňovaná sleva je dvojnásobná, než sleva na invaliditu prvního a druhého stupně. I v tomto případě si může poplatník uplatnit slevy ročně nebo měsíčně. (Vančurová et al, 2021)

Sleva pro držitele průkazu ZTP/P

Držitel průkazu ZTP/P si může uplatnit slevu i bez priznaného invalidního důchodu. Uplatnění slevy je roční nebo měsíční. (Měšec, 2022)

Sleva na studenta

Slevu pro studenty může uplatnit poplatník, který se sám soustavně připravuje na budoucí povolání. Podmínkou pro uplatnění této slevy je věk poplatníka (nesmí dosáhnout 26 let, pro studenty doktorských studií je hranice posunuta na 28 let) a studium odpovídá podmínkám zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře. (Vančurová et al, 2021)

Sleva za umístění dítěte

Slevu lze uplatnit v případě umístění vyživovaného dítěte poplatníka v daném kalendářním roce v předškolním zařízení. Za předškolní zařízení je vymezeno mateřská školka podle školského zákona, zařízení služby péče o dítě v dětské skupině, nebo zařízení péče o dítě předškolního věku provozované na živnostenském oprávnění. Dítě musí žít s poplatníkem v jedné domácnosti, slevu si může uplatnit pouze jeden z poplatníků a dítě je v péči, které nahrazuje péči rodičů. Výše slevy za umístění dítěte odpovídá výši výdajů prokazatelně vynaložením poplatníkem za zdaňovací období, proto nezáleží na tom, zda dítě toto zařízení navštěvuje celý rok, nebo jen pár dní. Maximální možná hranice vyplacení slevy je i pro rok 2022 ve výši 15 200 Kč. (Vychopeň, 2021)

Daňové zvýhodnění na dítě

Tuto slevu může využít pouze jeden z poplatníků, který má na dítě vyživovací povinnost a žije s ním v jedné domácnosti. Dítětem se bere nezletilé dítě a dítě do 26 let, které nepobírá invalidní důchod třetího stupně, má status studenta a které není schopné vykonávat soustavnou výdělečnou činnost kvůli dlouhodobému nepříznivému zdravotnímu stavu. Daňové zvýhodnění poplatník uplatňuje už od měsíce, kdy se dítě narodilo nebo začalo studovat. Stejně jako u slevy na dani na poplatníka platí, že si slevu na dani na dítě může poplatník uplatňovat ročně ve výši 15 204 Kč nebo měsíčně po 1 267 Kč. Opět platí, pokud je dítě držitelem průkazu ZTP/P, zvyšuje se sleva o dvojnásobek. Daňové zvýhodnění může poplatník uplatnit formou slevy na dani, daňového bonusu nebo slevy na dani a daňového bonusu. (Vychopeň, 2021)

4.2 Paušální výdaje

Pokud je poplatník daně OSVČ, má dvě možnosti, jak uplatnit výdaje z podnikání a realizovat daňovou optimalizaci, tzn. cílově snížit placení daně. Jednou z nich je vedení klasické evidence skutečných příjmů (od svých příjmů odečte reálné výdaje). Druhá možnost nabízí uplatnění paušálních výdajů, tj. od reálných příjmů jsou odečteny výdaje vyčíslené procentuální částí paušálního výdaje, které jsou stanoveny podle § 7 ZDP. Limitní částky u jednotlivých oblastí podnikání jsou pouze orientační; pokud má OSVČ vyšší příjmy, než jsou zákonem stanovené, berou se pouze maximální příjmy. Základ daně se pak vypočítá jako rozdíl mezi reálnými příjmy a maximem těchto procentuálních výdajů. (Měšec, 2022)

Tabulka 4 Uplatnění paušálních výdajů

Oblast podnikání	Výše paušálního výdaje	Do výše částky
Příjmy z lesního a vodního hospodářství, zemědělské výroby	80 %	1 600 000 Kč
Příjmy z řemeslné živnosti	80 %	1 600 000 Kč
Příjmy ze živnostenského podnikání	60 %	1 200 000 Kč
Jiné příjmy ze samostatné činnosti	40 %	800 000 Kč
Příjmy z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku	30 %	600 000 Kč

Zdroj: ZDP, ve znění pozdějších přepisů (vlastní zpracování)

Pokud poplatník uplatní výdaje podle odstavce § 7 ZDP, má se za to, že v částce výdajů jsou zahrnuty veškeré výdaje poplatníka vynaložené na zajištění příjmů ze samostatné činnosti. Pokud jsou uplatňovány paušální výdaje na příjmy z nájmu majetku a nemovitost je ve jmění manželů, pouze jeden z manželů si tuto věc vkládá do obchodního majetku. (ZDP, ve znění pozdějších přepisů)

4.3 Daňové odpisy

Charakteristikou dlouhodobého majetku je jeho životnost a postupné opotřebování. Odpisováním majetku se rozumí postupné zahrnování jeho vstupní ceny do daňových výdajů. Odpisování upravují § 26–33 ZDP. Tento zákon vymezuje dva základní způsoby odpisování, tzv. rovnoměrné odepisování a zrychlené odepisování. Podnikatel si sám může vybrat, jaký způsob si zvolí u každého jednotlivého majetku. Ovšem jsou tu i podmínky podle § 30 odst. 12 ZDP, kdy podnikatel je nucen převzít původní způsob odpisování od předchozího vlastníka, stejně jako jeho původní vstupní cenu a výši dosud vytvořených odpisů k tomuto majetku. V současné době je stanoveno šest odpisových skupin pro zařazení hmotného majetku, které jsou vidět v tabulce 5. (Dušek, Sedláček, 2021)

Tabulka 5 Počet let odpisování a příklady hmotného majetku

Odpisová skupina	Doba odpisování	Příklady hmotného majetku
1	3 roky	Skot, většina nástrojů a nářadí, ...
2	5 let	Automobily, většina strojů a zařízení, nábytek, ...
3	10 let	Ocelové konstrukce, trezory, výtahy, ...
4	20 let	Budovy ze dřeva, oplocení, sila, komíny, ...
5	30 let	Většina staveb, byty a nebytové jednotky, ...
6	50 let	Budovy hotelů, administrativní, kulturní domy, ...

Zdroj: Vychopeň, 2021, vlastní zpracování

Odpisy používá pouze vlastník majetku. Základní zásadou odpisování je, že odpisuje maximálně do výše vstupní ceny, v určitých případech do výše zvýšené vstupní ceny. Odpisy není poplatník povinen uplatnit, přitom odpisování lze i přerušit. Při dalším odpisování je nutné pokračovat způsobem, ve kterém bylo odpisování přerušeno.

4.3.1 Rovnoměrné odpisy

Rovnoměrné odpisování přenáší vstupní cenu majetku do základu daně po celou dobu odpisování. Při rovnoměrném odpisování se stanoví odpisy dlouhodobého hmotného majetku za dané zdaňovací období ve výši jedno setiny součinu jeho vstupní ceny a přiřazené roční odpisové sazby. Těmto odpisům dlouhodobého hmotného majetku jsou jednotlivým odpisovým skupinám přiřazeny maximální roční odpisové sazby, které ukazuje tabulka 6. (Dušek, Sedláček, 2021)

Tabulka 6 Rovnoměrné odpisové sazby hmotného majetku

Odpisová skupina	Roční sazba v %		
	V prvním roce	V dalších letech	pro zvýšenou vstupní cenu
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	2,15	5,0
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2,0

Zdroj: Vychopeň, 2021, vlastní zpracování

Prvnímu odpisovateli je za stanovených podmínek povoleno uplatnit v prvním roce odpisování zvýšit roční odpisy. Protože se celkový úhrn odpisů neboli vstupní cena, nemění, je nutno umírnit odpisové sazby ve zbývajících letech odpisování. Tato možnost je přípustná pouze u hmotného majetku v odpisové skupiny 1–3. (Vychopeň, 2021)

Pokud je poplatník provozovatel silniční motorové dopravy, taxislužby a autoškoly, může uplatnit zvýšenou odpisovou sazbu o 10 % podle tabulky 7.

Tabulka 7 Roční odpisové sazby hmotného majetku při zvýšení odpisu v 1. roce

Zvýšení od- pisu v 1. roce	Odpisová skupina	Roční sazba v %		
		V prvním roce	V dalších letech	pro zvýšenou vstupní cenu
10 %	1	30	35	33,3
	2	21	19,75	20
	3	15,4	9,4	10

Zdroj: Vychopeň, 2021, vlastní zpracování

Odpisovatel, který vlastní zařízení pro čištění odpadních vod a zpracování druhotných surovin může použít odpisovou sazbu zvýšenou o 15 % podle tabulky 8.

Tabulka 8 Roční odpisové sazby hmotného majetku při zvýšení odpisu v 1. roce

Zvýšení od- pisu v 1. roce	Odpisová skupina	Roční sazba v %		
		V prvním roce	V dalších letech	pro zvýšenou vstupní cenu
15 %	1	35	32,5	33,3
	2	26	18,5	20
	3	19	9	10

Zdroj: Vychopeň, 2021, vlastní zpracování

Podnikatel v zemědělské a lesní výrobě, který je prvním vlastníkem stroje určené pro tyto činnosti podnikání, může použít roční odpisovou sazbu zvýšenou o 20 % podle tabulky 9.

Tabulka 9 Roční odpisové sazby hmotného majetku při zvýšení odpisu v 1. roce

Zvýšení od- pisu v 1. roce	Odpisová skupina	Roční sazba v %		
		V prvním roce	V dalších letech	pro zvýšenou vstupní cenu
20 %	1	40	30	33,3
	2	31	17,25	20
	3	24,4	8,4	10

Zdroj: Vychopeň, 2021, vlastní zpracování

4.3.2 Zrychlené odpisy

Oproti rovnoměrným odpisům a jejich odpisovým sazeb, zrychlené odpisování používá odpisové koeficienty, které ve druhém roce odpisování zvyšují daňový odpis. I zde platí tabulka 5 s odpisovými skupinami dlouhodobého hmotného majetku. Přehled jednotlivých koeficientů u odpisových skupin ukazuje tabulka 10.

Tabulka 10 Koeficienty pro zrychlené odpisování hmotného majetku

Odpisová skupina	Koeficient pro zrychlené odpisování		
	V prvním roce	V dalších letech	pro zvýšenou zůstatkovou cenu
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

Zdroj: Vychopeň, 2021, vlastní zpracování

Při zrychleném odpisování se používá jiný vzorec pro odpisy pro následující roky než vzorec pro odpisy v prvním roce. Pro výpočet odpisu v prvním roce se použije vzorec: Vstupní cena / Koeficient pro první rok odpisování.

Odpisy pro následující roky vypadá takto: $(2 * \text{Zůstatková cena}) / (\text{Koeficient v dalších letech} - \text{počet let odpisování})$.

Pokud byla vstupní cena majetku zvýšená během jeho odpisování, jeho vzorec se vyjadřuje takto: $(2 * \text{Zvýšená zůstatková cena}) / \text{Koeficient pro zvýšenou zůstatkovou cenu}$.

Vzorec pro odpisování v dalších letech při zvýšené zůstatkové ceně má podobu: $(2 * \text{Zůstatková cena}) / (\text{Koeficient pro zvýšenou zůstatkovou cenu} - \text{počet let odpisování})$.

I v tomto případě si může první majitel hmotného majetku uplatnit zvýšenou odpisovou sazbu o 10–20 % v prvním roce odpisování, která je stanovena podle stanov ZDP. (Dušek, Sedláček, 2021)

4.4 Spolupracující osoby

Další způsob minimalizace daňové zátěže daně z příjmů fyzických osob je pomocí institutu spolupracující osoby. Výhodou využití této optimalizace je skutečnost, že poměr rozdělených příjmů a výdajů nemusí přímo odpovídat reálné spolupráci s podnikatelem. Za spolupracující osobu se podle § 13 ZDP považuje spolupracující manžel nebo manželka, spolupracující osoba žijící s poplatníkem ve společné domácnosti, a člen rodiny zúčastněný na provozu rodinného závodu. Tato osoba nemá žádné vlastní zdanitelné příjmy, a tak nemá nárok na uplatnění slev a odpočtů od základu daně. Dále to jsou osoby, které mají zdanitelné příjmy, ale vypočtený základ daně jim nedovolí uplatnit slevy a odpočty v plné výši. Zákon také definuje osoby, na které se optimalizace spolupracující osoby nevztahuje. Těmito osobami jsou děti, na které je v na kalendářních měsících uplatňováno daňové zvýhodnění, manžel nebo manželka, na kterou je uplatněna sleva, poplatník, jehož daň je rovna paušální dani.

Poplatník může rozdělit pouze ty příjmy, kterými se rozumí příjmy podle § 7 ZDP s výjimkou podílů společníků veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti. Rozdělit tak nelze příjmy ze závislé činnosti (§ 6 ZDP), příjmy z kapitálového majetku (§ 8 ZDP), příjmy z pronájmu (§ 9 ZDP) a ostatní příjmy (§ 10 ZDP). (Červinka, 2022)

Spolupracující manžel nebo manželka

Pokud spolupracující osobou bude manžel nebo manželka, příjmy a výdaje ze samostatné činnosti lze rozdělit až do výše 50 % z každého. Procento si každý může určit libovolně, avšak je důležité, aby poměr příjmů a výdajů byl zachovaný. Horní limitní částka pro rozdělení příjmů je stanovena na 540 000 Kč rozdílu mezi příjmy a výdaji ve zdaňovacím období. Na kalendářní rok to pak činí 45 000 Kč měsíčně. (Červinka, 2022)

Spolupracující osoba žijící s poplatníkem ve společné domácnosti

Příjmy a výdaje na spolupracující osobě žijící s poplatníkem ve společné domácnosti, nebo člen podílející se na rodinném závodu může uplatnit pouze do výše 30 %. I zde si výši procent může poplatník rozdělit libovolně, ale poměr příjmů a výdajů musí být stále zachován. Horní limit je zákonem stanoven na 180 000 Kč ročně rozdílu mezi příjmy a výdaji, tj. 15 000 Kč za každý započatý měsíc spolupráce. (Červinka, 2022)

PRAKTICKÁ ČÁST

5 PRAKTICKÝ PŘÍKLAD

Po tom, co byla vysvětlená DPFO a všechny její atributy, bude praktická část zaměřená na to, jak se tato daň počítá v praxi. Na 5 modelech budou ukázány možné způsoby daňové optimalizace, které byly vyjmenovány v kapitole 4. Tyto modely budou nést a přidávat další daňové zátěže a jiné parametry a skutečnosti, které by během zdaňovacího období mohly nastat a potencionálně snížit daňovou povinnost poplatníka daně. Na konec všechny tyto modely budou porovnány a zjištěno, který model by byl pro poplatníka daně nejuvhodnější.

5.1 Zadání příkladu

Pro tyto účely byla jako daňový poplatník zvolená rodina pana Jiskry, jež pracuje ve finanční sféře jako daňový poradce se zaokrouhleným průměrným hrubým výdělkem 71 000 Kč měsíčně, který byl zjištěn podle údajů z Informačního systému o průměrném výdělku. Parametry pro získání jeho měsíční průměrné mzdy byly brány, že mužovi je 43 let, má 10 letou praxi v tomto oboru a jeho zaměstnání se nachází v Praze-západ. Než muž nastoupil do pracovněprávního poměru před 10 lety, pracoval na živnostenský list, jehož činnost byla pozastavena, a po dodání změnového listu na příslušný finanční úřad může opět provozovat svou ekonomickou činnost coby daňového poradce na základě složené kvalifikační zkoušky.

V domácnosti pana Jiskry se nacházejí další tři členové – pracující manželka pana Jiskry a jejich dvě společné děti ve věku od 8–20 let. Manželčin roční příjem je vyšší jak 68 000 Kč, ani není držitelem průkazu ZTP/P čili pan Jiskra si na ni nemůže uplatnit slevu podle stanov ZDP. Paní Jiskrová pracuje také ve finanční sféře jako mzdová účetní se zaokrouhlenou průměrnou hrubou měsíční mzdou 39 000 Kč. Zletilé dítě manželů Jiskrů studuje na vyšší odborné škole, takže se soustavně připravuje na budoucí povolání. Daňové zvýhodnění na vyživované děti si uplatňuje pan Jiskra s tím, že paní Jiskrová podepsala písemné prohlášení o neuplatňování těchto zvýhodnění na děti.

5.2 Model č. 1

První model je zaměřen na zdanění příjmů ze závislé činnosti (§ 6 ZDP) pana Jiskry u jedné firmy, kde podepsal prohlášení k dani a pracovní smlouvu. Jak bylo zmíněno v kapitole 5.1, kde byl představen pan Jiskra a jeho rodina, jeho průměrný hrubý měsíční příjem činí 71 000 Kč. Úhrn těchto příjmů odpovídá $71\,000 \cdot 12 = 852\,000$ Kč. Protože superhrubá mzda ze závislé činnosti byla ke dni 1. ledna 2021 zrušena, muž si nemůže uplatnit povinné pojistné zaměstnavatele. Z toho tedy vyplývá, že dílčím základem daně ze závislé činnosti pro rok 2021 je pouze hrubá mzda. Po sečtení těchto úhrnů dostane základ daně z příjmů fyzických osob.

Od tohoto základu daně má nárok na odečtení nezdanitelných výdajů, které zaplatil za zdaňovací období 2021, tj. odečtení darování krve, hodnotu daru, příspěvek na penzijní pojištění a zaplacené pojistné na soukromé životní pojištění na základě pojišťovnou vydané potvrzení o zaplacení pojistného. Tento zjištěný základ daně po uplatnění nezdanitelných výdajů je nutno zaokrouhlit na celé stokrunity dolů.

Sazba daně fyzických osob činí 15 % ze zaokrouhleného základu daně. Tím dostane daň před slevami, od které odečte slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na děti, protože paní Jiskrová podepsala čestné prohlášení o neuplatňování těchto zvýhodnění na děti a zletilý syn dodal potvrzení o studiu.

Přehlednější postup zjištění daně po slevách je zobrazen v tabulce 11.

Tabulka 11 Model č. 1

Dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti (§ 6 ZDP)	71 000 * 12 = 852 000 Kč
= základ daně z příjmu fyzických osob	852 000 Kč
- nezdanitelné výdaje	
Darování krve	4 * 2 000 = 8 000 Kč
Dary	5 000 Kč
Životní pojištění	723 * 12 = 8 676 Kč
Penzijní pojištění	1 500 * 12 = 18 000 Kč
= základ daně po snížení	812 324 Kč
= zaokrouhlený základ daně po snížení na stovky dolů	812 300 Kč
* sazba daně (pro fyzickou osobu je stanovena na 15 %)	812 300 * 15 %
= částka daně před slevami	121 845 Kč
- slevy	
poplatník	- 27 840 Kč
daňové zvýhodnění na 1. vyživované dítě	- 15 204 Kč
daňové zvýhodnění na 2. vyživované dítě	- 22 320 Kč
= DAŇ PO SLEVÁCH (DAŇOVÝ BONUS)	56 481 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Jak je vidět z tabulky 11, po všech možných provedených úpravách vznikla panu Jiskrovi daňová povinnost ve výši 56 481 Kč.

5.3 Model č. 2

Model č. 2 se bude zabývat zdaněním příjmů ze samostatné činnosti (§ 6 ZDP). Bude bráno, že v zaměstnání podepsal smlouvu o ukončení pracovního poměru k 31. 12. 2020 a od 1. 1. 2021 bude plně vykonávat ekonomickou činnost jako OSVČ coby daňového poradce po dodání změnového listu finančnímu úřadu k obnovení výkonu živnosti. Jeho měsíční výdělek bude činit 75 000 Kč a výdaje bude uplatňovat paušálem 40 %. Jeho základ daně z příjmů fyzických osob je úhrn příjmů ze samostatné činnosti za zdaňovací období, tj. 75 000 * 12 = 900 000 Kč, ponížené o paušální výdaje 40 %.

Pan Jiskra má stále nárok na uplatnění nezdanitelných výdajů v podobě darování krve, hodnoty daru, životního a penzijního pojištění, které odečte od základu daně z příjmů fyzických osob. Daň před slevami dostane vynásobením upraveného základu daně 15% sazbou daně pro fyzické osoby.

Samotnou daňovou povinností nebo daňový bonus získá odečtením slev na dani a daňová zvýhodnění.

Přehlednější postup dopočítání samotné daně je znázorněn v tabulce 12.

Tabulka 12 Model č. 2

+ Dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)	75 000 * 12 = 900 000 Kč
- Paušální výdaje (40 %)	900 000 * 40 % = 360 000 Kč
= základ daně z příjmu fyzických osob	540 000 Kč
- nezdanitelné výdaje	
Darování krve	4 * 2 000 = 8 000 Kč
Dary	5 000 Kč
Životní pojištění	723 * 12 = 8 676 Kč
Penzijní pojištění	1 500 * 12 = 18 000 Kč
= základ daně po snížení	500 324 Kč
= zaokrouhlený základ daně po snížení na stovky dolů	500 300 Kč
* sazba daně (pro fyzickou osobu je stanovena na 15 %)	500 300 * 15 %
= částka daně před slevami	75 045 Kč
- slevy	
poplatník	- 27 840 Kč
daňové zvýhodnění na 1. vyživované dítě	- 15 204 Kč
daňové zvýhodnění na 2. vyživované dítě	- 22 320 Kč
= DAŇ PO SLEVÁCH (DAŇOVÝ BONUS)	9 681 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

I v tomto modelu muži vyšla daň k zaplacení ve výši 9 681 Kč. Doposud je to nejnižší daňová zátěž, ke které bylo dopočítáno. Jeho daňová zátěž klesla o více jak 55 000 Kč a základ daně klesl o 35 %.

5.4 Model č. 3a

Model č. 3a je založen na stejném principu jako model č. 1. Změnou tady je to, že pan Jiskra v měsíci leden 2021 koupí byt, který bude pronajímat od března 2021 ve výši 18 000 Kč za měsíc. Byt je pouze ve jmění muže, nikoli manželů. Na koupi si vzal hypotéční úvěr, ze kterého platí hypotéční úrok, který si může uplatnit jako nezdanitelný výdaj. Základ daně z příjmů fyzických osob se tak zvýší o část dílčího základu daně příjmů z nájmu (§ 9 ZDP) o $18\,000 * 10 = 180\,000$ Kč. Ještě v únoru 2021 provedl opravu bytu za 30 000 Kč, takže se dílčí základ daně příjmů z nájmu 180 000 Kč sníží o 30 000 Kč, tj. $180\,000 - 30\,000 = 150\,000$ Kč.

Jako v předchozích modelech, má pan Jiskra nárok na odečtení nezdanitelných výdajů od základu daně, tj. odečtení darování krve, hodnotu daru, příspěvek na penzijní pojištění a zaplacené pojistné na soukromé životní pojištění na základě pojišťovnou vydané potvrzení o zaplacení pojistného. V tomto případě se nezdanitelné výdaje zvýší o úroky z úvěru ve výši 60 000 Kč. Tento zjištěný základ daně po uplatnění nezdanitelných výdajů je nutno zaokrouhlit na celé stokoruny dolů.

Z upraveného základu daně se vypočte 15% daň, od které budou odečteny slevy na dani a daňová zvýhodnění, tj. sleva na poplatníka a zvýhodnění na dvě vyživované děti. Tímto vyjde daň po slevách k zaplacení.

Přehlednější postup zjištění daně je vidět v tabulce 13.

Tabulka 13 Model č. 3a

Dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti (§ 6 ZDP)	71 000 * 12 = 852 000 Kč
+ Dílčí základ daně příjmů z nájmu (§ 9 ZDP)	150 000 Kč
= základ daně z příjmu fyzických osob	1 002 000 Kč
- nezdanitelné výdaje	
Úroky z úvěru	60 000 Kč
Darování krve	4 * 2 000 = 8 000 Kč
Dary	5 000 Kč
Životní pojištění	723 * 12 = 8 676 Kč
Penzijní pojištění	1 500 * 12 = 18 000 Kč
= základ daně po snížení	902 324 Kč
= zaokrouhlený základ daně po snížení na stovky dolů	902 300 Kč
* sazba daně (pro fyzickou osobu je stanovena na 15 %)	902 300 * 15 %
= částka daně před slevami	135 345 Kč
- slevy	
poplatník	- 27 840 Kč
daňové zvýhodnění na 1. vyživované dítě	- 15 204 Kč
daňové zvýhodnění na 2. vyživované dítě	- 22 320 Kč
= DAŇ PO SLEVÁCH (DAŇOVÝ BONUS)	69 681 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

V modelu č. 3a opět vyšla daňová povinnost ve výši 69 681 Kč. Rozdíl mezi model č. 1 a modelem č. 3a má za důsledek zvýšení základu daně z příjmu fyzických osob o dílčí základ daně z příjmu z nájmu (§ 9 ZDP). Rozdíl činí 13 500 Kč a odpovídá sazbě daně 15 % příjmu z nájmu 150 000 Kč a úroky na hypotéčním úvěru 60 000 Kč.

5.5 Model č. 3b

Modelu č. 3b vychází z modelu č. 2, ale do tohoto modelu přibude situace, kdy pan Jiskra v měsíci leden 2021 koupí malý byt, který bude pronajímat od března stejného roku ve výši 18 000 Kč za měsíc. Byt je pouze ve jmění muže, nikoli manželů. Na koupi si vzal hypotéční úvěr, ze kterého platí úrok, který si pak může uplatnit jako nezdanitelný výdaj. Dosavadní základ daně z příjmů fyzických osob tvořící dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP) se tak zvýší o část dílčího základu daně příjmů z nájmu (§ 9 ZDP) o 18 000 * 10 = 180 000 Kč. Ještě v únoru 2021 provedl opravu bytu za 30 000 Kč, takže se dílčí základ daně (§ 9 ZDP) 180 000 Kč ponížil o 30 000 Kč, tj. 180 000 - 30 000 = 150 000 Kč.

K nezdanitelným výdajům, se kterými se pracuje v každém modelu (darování krve, hodnota daru, životní a penzijní pojištění), se přidá uplatnění úroku na hypotéčním úvěru ve výši 60 000 Kč.

Z upraveného základu daně se vypočte 15% daň, od které budou odečteny sleva na poplatníka a daňová zvýhodnění na dvě vyživované děti. Výpočtem se dospěje k daňové povinnosti.

Postup výpočtu daně u pana Jiskry je zobrazen v tabulce 14.

Tabulka 14 Model č. 3b

Dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)	75 000 * 12 = 900 000 Kč
- Paušální výdaje (40 %)	900 000 * 40 % = 360 000 Kč
+ Dílčí základ daně příjmů z nájmu (§ 9 ZDP)	150 000 Kč
= základ daně z příjmu fyzických osob	690 000 Kč
- nezdanitelné výdaje	
Úroky z úvěru	60 000 Kč
Darování krve	4 * 2 000 = 8 000 Kč
Dary	5 000 Kč
Životní pojištění	723 * 12 = 8 676 Kč
Penzijní pojištění	1 500 * 12 = 18 000 Kč
= základ daně po snížení	590 324 Kč
= zaokrouhlený základ daně po snížení na stovky dolů	590 300 Kč
* sazba daně (pro fyzickou osobu je stanovena na 15 %)	590 300 * 15 %
= částka daně před slevami	88 545 Kč
- slevy	
poplatník	- 27 840 Kč
daňové zvýhodnění na 1. vyživované dítě	- 15 204 Kč
daňové zvýhodnění na 2. vyživované dítě	- 22 320 Kč
= DAŇ PO SLEVÁCH (DAŇOVÝ BONUS)	23 181 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Daňová povinnost se opět zvýšila na 23 181 Kč. Důvod, proč vyšla daň vyšší než v model č. 2 je přidání dílčího základu daně příjmů z nájmu (§ 9 ZDP). Rozdíl mezi částkami 23 181 Kč a 9 681 Kč je 13 500 Kč, což odpovídá sazbě daně 15 % z rozdílu příjmů z nájmu 150 000 Kč a úroky 60 000 Kč.

5.6 Model č. 4a

V kapitole 5.1, kde byl představen pan Jiskra, bylo zmíněno, že má živnostenský list, jehož činnost byla pozastavena. V tomto modelu bude změnou to, že muž podal změnový list na příslušný finanční úřad, který znovu otevře jeho živnost a pan Jiskra bude podnikat od ledna 2021. Jeho měsíční úhrn příjmů ze samostatné činnosti (§ 6 ZDP) činí 75 000 * 12 = 900 000 Kč a uplatňuje paušální výdaje 40 %. Na dále poskytuje svou pracovní schopnosti daňového poradce firmě, kde podepsal pouze dohodu o provedení práce do 10 000 Kč a zaměstnavatel je tak osvobozen od placení zdravotního a sociálního pojištění za zaměstnance.

Odečtením nezdanitelných výdajů, kterými jsou darování krve, dary, životní a penzijní pojištění, od základu daně z příjmu fyzických osob dostane základ daně po snížení, který musí zaokrouhlit na stovky dolů.

Daň k zaplacení se pak dostane vynásobením 15% sazby od upraveného základu daně poníženého o slevu na poplatníka a daňová zvýhodnění na děti.

V tabulce 15 je vidět přehlednější postup výpočtu daně.

Tabulka 15 Model č. 4a

Dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti (§ 6 ZDP)	10 000 * 12 = 120 000 Kč
+ Dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)	75 000 * 12 = 900 000 Kč
- Paušální výdaje (40 %)	900 000 * 40 % = 360 000 Kč
= základ daně z příjmu fyzických osob	660 000 Kč
- nezdanitelné výdaje	
Darování krve	4 * 2 000 = 8 000 Kč
Dary	5 000 Kč
Životní pojištění	723 * 12 = 8 676 Kč
Penzijní pojištění	1 500 * 12 = 18 000 Kč
= základ daně po snížení	620 324 Kč
= zaokrouhlený základ daně po snížení na stovky dolů	620 300 Kč
* sazba daně (pro fyzickou osobu je stanovena na 15 %)	620 300 * 15 %
= částka daně před slevami	93 045 Kč
- slevy	
poplatník	- 27 840 Kč
daňové zvýhodnění na 1. vyživované dítě	- 15 204 Kč
daňové zvýhodnění na 2. vyživované dítě	- 22 320 Kč
= DAŇ PO SLEVÁCH (DAŇOVÝ BONUS)	27 681 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Daňová povinnost opět vzrostla na 27 681 Kč. Jaký je důsledek? I když jeho dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti byl větší než příjmy ze závislé činnosti (§ 6 ZDP), pan Jiskra uplatňoval paušální výdaje podle § 7 ZDP, které ponížily tento dílčí základ na 540 000 Kč.

5.7 Model č. 4b

V model č. 4b se změna bude týkat změny zaměstnání pana Jiskry. Prvních 6 měsíců 2021 bude pracovat jako osoba samostatně výdělečně činná, druhou polovinu roku bude jako zaměstnanec. Stejný zůstane i jeho průměrný výdělek ze samostatné činnosti, jeho průměrný měsíční výdělek u zaměstnavatele bude stejný jako v modelu č. 1.

Od základu daně má pan Jiskra nárok na odečtení nezdanitelných výdajů. Těmito nezdanitelnými výdaji je čtyřikrát bezplatné darování krve, hodnota daru, zaplacené pojistné na životním pojištění a penzijní pojištění, které platil za zdaňovací období 2021. Tento základ daně po snížení o nezdanitelné výdaje se musí upravit na celé stovky dolů a vynásobením 15% sazbou daně pro fyzické osoby se dostane daň před slevami.

Od daně před slevami si pan Jiskra může uplatnit slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na dvě děti. Slevu na poplatníka si může uplatnit tam, kde podepsal prohlášení k dani.

Postup výpočtu daně u pana Jiskry je zobrazen v tabulce 16.

Tabulka 16 Model č. 4b

Dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)	75 000 * 6 = 450 000 Kč
- Paušální výdaje (40 %)	450 000 * 40 % = 180 000 Kč
+ Dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti (§ 6 ZDP)	71 000 * 6 = 426 000 Kč
= základ daně z příjmu fyzických osob	696 000 Kč
- nezdanitelné výdaje	
Darování krve	4 * 2 000 = 8 000 Kč
Dary	5 000 Kč
Životní pojištění	723 * 12 = 8 676 Kč
Penzijní pojištění	1 500 * 12 = 18 000 Kč
= základ daně po snížení	656 324 Kč
= zaokrouhlený základ daně po snížení na stovky dolů	656 300 Kč
* sazba daně (pro fyzickou osobu je stanovena na 15 %)	656 300 * 15 %
= částka daně před slevami	98 445 Kč
- slevy	
poplatník	- 27 840 Kč
daňové zvýhodnění na 1. vyživované dítě	- 15 204 Kč
daňové zvýhodnění na 2. vyživované dítě	- 22 320 Kč
= DAŇ PO SLEVÁCH (DAŇOVÝ BONUS)	33 081 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Daňová povinnost v hodnotě 33 081 Kč se zvýšila spolu se základem daně z příjmů oproti předchozímu modelu č. 4a.

5.8 Model č. 5a

Modely č. 5a a č. 5b se budou zabývat zdanění příjmů pomocí rozdělení příjmů na spolupracující osoby, v tomto případě spolupracující osobou bude manželka pana Jiskry. Pokud se paní Jiskrová rozhodne kvůli trpícím zdravotním problémům opustit zaměstnání v roce 2020 a už v tentýž rok bude pobírat invalidní důchod, pan Jiskra může svůj zisk rozdělit na spolupracující osobu. Tento krok udělá k 1. 1. 2021, tedy příjmy a výdaje rozdělí na manželku v maximální hranici 50 %.

Příjmy pana Jiskry činí 900 000 Kč (hrubý měsíční výdělek 75 000 Kč vynásoben počtem měsíců, tedy 12). Uplatňuje paušál ve výši 40 %, výdaje tak činí 360 000 Kč. Jeho daňový základ pak činí 540 000 Kč. Využije-li však spolupracující osoby, 50 % svých příjmů a výdajů převede na manželku. Jejich základ daně tak po rozdělení činí 27 000 Kč, ze kterého mají nárok na odečtení nezdanitelných výdajů za rok 2021.

Pan Jiskra si v nezdanitelných výdajích uplatňuje darování krve, dar, příspěvky na penzijní pojištění a pojistné na soukromé životní pojištění. Až od upraveného základu daně se vypočte sazba daně 15 %, od které má poplatník nárok na uplatnění slev a daňových zvýhodnění, což je sleva na poplatníka a daňové zvýhodnění na dvě vyživované děti v domácnosti.

Paní Jiskrová stejně jako její manžel má nárok na odečtení nezdanitelných výdajů ve výši darování krve, příspěvky na penzijním a soukromém životním pojištění. O upravený základ daně vypočte 15%

sazbu daně, kterou dále poníží o slevy na dani. Paní Jiskrová si může uplatnit pouze slevu na poplatníka, protože na daňová zvýhodnění na vyživované děti nemá nárok – uplatňuje si je pan Jiskra.

Postup výpočtu daně u manželů je zobrazen v tabulce 17.

Tabulka 17 Model č. 5a

	Pan Jiskra	Paní Jiskrová
Dílčí ZD z podnikání (§ 7 ZDP)	900 000 * 50 % = 450 000 Kč	900 000 * 50 % = 450 000 Kč
- Paušální výdaje 40 %	360 000 * 50 % = 180 000 Kč	360 000 * 50 % = 180 000 Kč
= základ DPFO	270 000 Kč	270 000 Kč
- nezdanitelné výdaje		
Darování krve	4 * 2 000 = 8 000 Kč	3 * 2 000 = 6 000 Kč
Dary	5 000 Kč	- Kč
Životní pojištění	723 * 12 = 8 676 Kč	723 * 12 = 8 676 Kč
Penzijní pojištění	1 500 * 12 = 18 000 Kč	1 500 * 12 = 18 000 Kč
= základ daně po snížení	230 324 Kč	237 324 Kč
= upravený ZD na stovky dolů	230 300 Kč	237 300 Kč
* sazba daně 15 %	230 300 * 15 %	237 300 * 15 %
= částka daně před slevami	34 545 Kč	35 595 Kč
- slevy		
poplatník	- 27 840 Kč	-27 840 Kč
daňové zvýhodnění na dítě	- 15 204 Kč	- Kč
daňové zvýhodnění na dítě	- 22 320 Kč	- Kč
= DAŇ (DAŇOVÝ BONUS)	- 30 819 Kč	7 755 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

V modelu č. 5a u pana Jiskry poprvé vyšel daňový bonus, což znamená, že uplatnění slev bylo vyšší než jeho daň před vyplacením. Naopak u paní Jiskrové vyšla daňová povinnost 7 755 Kč. Pokud by se manželé dohodli a každý z nich uplatňoval daňové zvýhodnění na jedno vyživované dítě, oběma by vyšel daňový bonus přes 5 tisíc Kč (sleva na poplatníka 27 840 Kč a daňové zvýhodnění na 1. vyživované dítě 15 204 Kč dává dohromady 43 044 Kč, což je vyšší, než daň před slevami u každého manžela.).

5.9 Model č. 5b

V modelu č. 5b si pan Jiskra zahrne k dílčímu základu daně z příjmů ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP) příjmy z nájmu (§ 9 ZDP). Postup výpočtu daní je tedy stejný jako v modelu č. 5a.

Příjmy pana Jiskry za zdaňovací období 900 000 Kč se musí vynásobit procentuální výší paušálním výdaje, tj. 40 %. Paušální výdaje činí 360 000 Kč, které společně s příjmy rozdělí 50 % na spolupracující osobu manželku. Každému tak vyjde dílčí základ daně dle § 7 ZDP 270 000 Kč. Panu Jiskrovi se základ daně z příjmu fyzických osob navýší o příjem z nájmu podle § 9 ZDP.

Nezdanitelné výdaje stoupnou panu Jiskrovi o úrok z úvěru ve výši 60 000 Kč. K těmto úrokům připočte další nezdanitelné výdaje, a to darování krve, hodnotu daru, příspěvky na penzijní

a soukromé životní pojištění. Z upraveného základu daně se vypočte sazba daně 15 %, od které se odečtou sleva na poplatníka a daňová zvýhodnění na vyživované děti v domácnosti.

Příjmy z nájmu si paní Jiskrová nemůže uplatnit, neboť se jedná o příjmy z nájmu podle § 9 ZDP a jak zákon určuje, tyto příjmy nelze rozdělovat na spolupracující osobu. Stejným problémem jsou i úroky na úvěru. Proto sloupec paní Jiskrové v tabulce 17 je stejný jako v tabulce 18 níže.

Přesné výpočty daní u obou manželů jsou zobrazeny v tabulce 18.

Tabulka 18 Model č. 5b

	Pan Jiskra	Paní Jiskrová
Dílčí ZD z podnikání (§ 7 ZDP)	900 000 * 50 % = 450 000 Kč	900 000 * 50 % = 450 000 Kč
- Paušální výdaje 40 %	360 000 * 50 % = 180 000 Kč	360 000 * 50 % = 180 000 Kč
+ Dílčí ZD z nájmu (§ 9 ZDP)	15 000 * 10 = 150 000 Kč	- Kč
= základ DPFO	420 000 Kč	270 000 Kč
- nezdanitelné výdaje		
Úroky z úvěru	60 000 Kč	- Kč
Darování krve	4 * 2 000 = 8 000 Kč	3 * 2 000 = 6 000 Kč
Dary	5 000 Kč	- Kč
Životní pojištění	723 * 12 = 8 676 Kč	723 * 12 = 8 676 Kč
Penzijní pojištění	1 500 * 12 = 18 000 Kč	1 500 * 12 = 18 000 Kč
= základ daně po snížení	320 324 Kč	237 324 Kč
= upravený ZD na stovky dolů	320 300 Kč	237 300 Kč
* sazba daně 15 %	320 300 * 15 %	237 300 * 15 %
= částka daně před slevami	48 045 Kč	35 595 Kč
- slevy		
poplatník	- 27 840 Kč	-27 840 Kč
daňové zvýhodnění na dítě	- 15 204 Kč	- Kč
daňové zvýhodnění na dítě	- 22 320 Kč	- Kč
= DAŇ (DAŇOVÝ BONUS)	- 17 319 Kč	7 755 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Jak je vidět, panu Jiskrovi opět vyšel daňový bonus 17 319 Kč. I když jeho základ daně byl zvýšen o příjmy dle § 9 ZDP, 15% daň z příjmu z nájmu byla menší než slevy na dani. Paní Jiskrové stále vyšla daňová zátěž ve výši 7 755 Kč.

5.10 Srovnání a zhodnocení modelů

Tabulka 19 zachycuje výsledné hodnoty daní ze všech vypočtených modelů, kde ke srovnání je vidět, jaký základ pro výpočet daně byl použit. Dále jednotlivé modely budou okomentovány, porovnány a zhodnotí se, který model je nejvýhodnější.

Tabulka 19 Zhodnocení modelů

Pořadí	Model	Daň po slevách	Základ DPFO
1.	M5a	-30 819 Kč	230 300 Kč
2.	M5b	-17 319 Kč	320 300 Kč
3.	M2	9 681 Kč	500 300 Kč
4.	M3b	23 181 Kč	590 300 Kč
5.	M4a	27 681 Kč	620 300 Kč
6.	M4b	33 081 Kč	656 300 Kč
7.	M1	56 481 Kč	812 300 Kč
8.	M3a	69 981 Kč	902 300 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky 19 je jasné, že panu Jiskrovi vznikla jak daňová zátěž, tak i nárok na daňový bonus. Rozmezí je poměrně velké, od daňového bonusu 31 000 Kč po daňovou zátěž do 70 000 Kč. Za příčinu daňové zátěže se můžou považovat vysoké příjmy dle § 6–10 ZDP a malé uplatňování slev a nezdanitelných výdajů. Pro tyto účely se budou brát hodnoty bez kontextu a později se určí, který model je nejvýhodnější a nejhorší podle výše daňové povinnosti, nikoli podle stejných příjmů.

Nejvýhodnějším modelem se stal bezpochyby model č. 5a, kdy muži vyšel daňový bonus ve výši 30 819 Kč. Pan Jiskra v tomto modelu podnikal, zdaňoval příjmy a výdaje při rozdělení na spolupracující osoby. Pan Jiskra si zde výhodou mohl uplatnit slevu na poplatníka a daňová zvýhodnění na dvě vyživované děti. Důvodem, proč je daňový bonus tak vysoký, lze jasně přiřadit k nízkému základu daně oproti vysokým nezdanitelným výdajům a vysokým slevám na dani.

Druhou nejvýhodnější možností je model č. 5b při uplatňování rozdělení příjmů na spolupracující osoby a uplatňování příjmu z nájmu (§ 9 ZDP). Daňový bonus byl ponížen o 15% sazbu daně z dílčího základu daně poníženým o nezdanitelný výdaj úrok.

Třetím modelem se stal model č. 2, kdy mu daňová povinnost vyšla 9 681 Kč. Pan Jiskra v tomto modelu podnikal jako OSVČ s uplatňováním paušálních výdajů podle § 7 ZDP. Pan Jiskra si zde výhodou mohl uplatnit slevu na poplatníka a daňová zvýhodnění na dvě vyživované děti. Daňová zátěž, nebo také odvody státním institucím, by se zvětšila, kdybychom počítali platby na zdravotním a sociálním pojištění. Protože se řeší problémy pouze odvodů daní z příjmů fyzických osob, tento fakt bude ignorován.

Čtvrtým přijatelným řešením je model č. 3b s daňovou zátěží 23 181 Kč. V tomto modelu pak Jiskra podnikal a přiznával příjmy z nájmu. Oproti modelu č. 4 vznikla rozdíl, a to přidáním dílčího základu daně z příjmu z nájmu. Daňová povinnost se tak zvýšila o sazbu daně 15 % z příjmu z nájmu. Nezdanitelné výdaje se mi v tomto modelu zvýšily o úroky z úvěru ve výši 60 000 Kč. I tady se pracovalo se slevami a daňovými zvýhodněními v podobě slevy na poplatníka a zvýhodnění na dvě vyživované děti v domácnosti.

V pořadí pátým optimálním řešením je model č. 4a, který uplatňoval příjmy ze samostatné a závislé činnosti a daňová povinnost vyšla na 27 681 Kč. Pan Jiskra pracoval celé zdaňovací období jako osoba samostatně výdělečně činná s uplatňováním paušálních výdajů a zároveň poskytoval své služby firmě, se kterou podepsal dohodu o provedení práce za měsíční výdělek 10 000 Kč. Slevu na poplatníka a daňová zvýhodnění na vyživované děti si mohl uplatnit pouze u jedné činnosti.

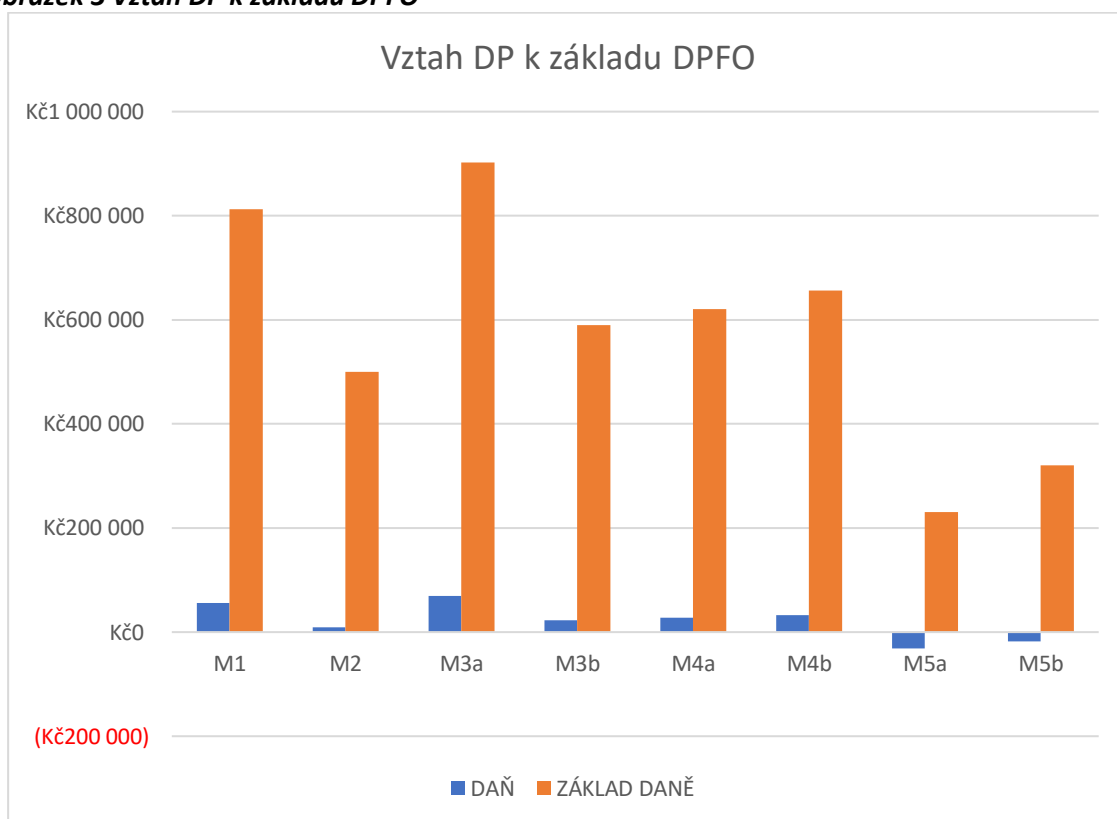
Šestým řešením je model č. 4b – zdanění příjmů ze závislé a samostatné činnosti. Pan Jiskra v tomto modelu pracoval první půl roku jako osoba samostatně výdělečně činná, zbývající půl rok nastoupil do zaměstnání s pracovní smlouvou. Po odečtení nezdanitelných výdajů, které během zdaňovacího období platil, a uplatnění slev a daňových zvýhodnění, mu daňová zátěž vystoupila na 33 081 Kč.

Druhou méně výhodnou situací je v pořadí model č. 1 s daňovou zátěží 56 481 Kč. V tomto modelu byly zdaňovány pouze příjmy ze závislé činnosti (§ 6 ZDP). Pan Jiskra si mohl uplatnit všechny možné slevy na dani a daňová zvýhodnění na dvě vyživované děti.

Nejhorším a nevýhodným řešením je model č. 3a – zdanění kombinací příjmů ze závislé činnosti (§ 6 ZDP) a příjmů z nájmu (§ 9 ZDP). Zde se poplatníkův základ daně blíží k výši 1 000 000 Kč a daňová zátěž vznikla ve výši 69 981 Kč, což je oproti modelu č. 5a rozdíl víc jak 100 000 Kč.

Porovnání vztahu daně z příjmů k základu daně z příjmů fyzických osob ze všech modelů je zobrazeno grafem na obrázku 3.

Obrázek 3 Vztah DP k základu DPFO

Zdroj: vlastní zpracování

Nejdůležitějším aspektem k výpočtu daně je její základ, tj. dílčí základy daně příjmů podle § 6–10 ZDP. Dá se říct, že čím menší budou příjmy za zdaňovací období, tím menší se očekává daňová povinnost. A naopak – čím větší budou příjmy, tím větší jeho daňová zátěž bude. Toto pravidlo dokazuje i bakalářská případová studie, kdy menší příjmy projevily nižší daňovou zátěž než příjmy vyšší.

Nyní vystává otázka, z jakého hlediska se muž bude dívat na minimalizaci daně. Jako jedno hledisko může být jeho preference v příjmech, kdy se nebude zabývat odvodem samotné daně jako na své příjmy. V tomto případě je pro něj nejvýhodnější model č. 3a, kdy jeho příjmy dosahují

1 002 000 Kč. Jeho daňová zátěž je v tomto modelu nejvyšší ze všech vypočtených, takže se tu daňová zátěž naopak maximalizovala. Proto se k minimalizaci doporučuje model č. 5a, kdy jeho příjmy byly nejnižší, ale vyšel mu daňový bonus do výše 31 000 Kč. Aby pan Jiskra co nejvíce minimalizoval odvod daně z příjmu finančnímu úřadu, měl by uplatňovat možnost zdanění při rozdělování příjmů a výdajů ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP) na spolupracující osoby. Jestliže by se pan Jiskra rozhodl zaměřit na vyvážený poměr mezi daňovou zátěží a příjmovou stránkou (základem daně), model č. 3b při zdaňování příjmů ze závislé činnosti a příjmů z nájmu je v tomto aspektu nejvýhodnější. Jeho příjmy jsou větší než 560 000 Kč a je zatížen 23 181 Kč daňovou povinností.

Závěr

Vedlejšími cíli této bakalářské práce byly charakteristika daňového systému České republiky s jeho daňovým mixem, a řádný a podobný popis samotné daně z příjmu fyzických osob se všemi jejími tributů. V teoretické části byl popsán a charakterizován český daňový systém pomocí literárních referencí. Druhá a třetí kapitola se zabývaly samotnou důchodovou daní, tedy daní z příjmu fyzických osob, načež následovala kapitola popisující daňové optimalizace.

Co bylo popsáno v teoretické části, bylo následně využito v té praktické, kde na fiktivní fyzické osobě a na pěti modelech byl demonstrován vývoj daně při různých možných situacích, které by během zdaňovacího období mohly nastat. Za tyto situace byly považovány změna zaměstnání, např. z pracovněprávního vztahu na OSVČ, uplatňování příjmů z nájmu a zdanění při rozdělování příjmů a výdajů na spolupracující osobu. Tyto modely byly následně zpracovány a zhodnoceny od nejlepšího po nejhorší.

První model se zabýval zdaněním příjmů ze závislé činnosti fiktivního daňového poplatníka, kde výpočet daně dopadl jako druhý nejhorší ze všech modelů. Daňová zátěž činila astronomických 56 481 Kč po slevách. Ve druhém modelu poplatník pan Jiskra zdaňoval příjmy jako osoba samostatně výdělečně činná uplatňující paušální výdaje. Třetí model byl kombinací zdaňování příjmů podle § 6 ZDP a § 7 ZDP vycházející z modelů č. 1 a č. 2, a příjmů z nájmu, který daňovou povinnost zvýšil o sazbu daně z těchto příjmů. Ve čtvrtém modelu měl muž příjmy ze samostatné činnosti, ke kterým přibýly sekundární příjmy z pracovněprávního vztahu, ať už jako zaměstnanec nebo jako osoba pracující na dohodu o provedení práce. Pátý model využil zdanění při rozdělování příjmů a výdajů na spolupracující osobu, kdy bylo dosaženo závěru, že rozložení daňové zátěže mezi spolupracující osobu a poplatníka je neoptimálnější volbou při odvádění daně.

Daňový systém České republiky je náročný, ale dává velký prostor pro optimalizaci daňové zátěže. Toto je jasně vidět v uvedených modelech, kdy se daňová povinnost pohybovala od záporného daňového břemena, tj. daňového bonusu 31 000 Kč, po kladnou daňovou povinnost 70 000 Kč, což je vzrůst až o 100 000 Kč.

Nejpoužívanější daňovou optimalizací v České republice jsou slevy na dani a daňová zvýhodnění na děti. Např. slevu na poplatníka si může uplatnit kdokoli, kdo měl během zdaňovacího období příjmy, až na některé výjimky. Daňové zvýhodnění na vyživované děti si může uplatnit pouze jeden z rodičů dítěte po dodání čestného prohlášení o neuplatňování tohoto zvýhodnění.

Výraznou skutečností je rozdíl mezi zdaněním příjmů ze závislé činnosti a příjmů ze samostatné činnosti. Proto je výběr nejvýhodnějšího modelu složitý, ale výrazně záleží na preferencích poplatníka a jeho situaci. Pokud fiktivní poplatník bude preferovat pouze příjmovou stránku za zdaňovací období a nebude mu záležet na daňové zátěži, nejvýhodnější variantou se stává model č. 3a, kdy se jeho základ daně blíží k 1 milionu Kč. Pokud poplatník má zájem o maximální daňovou optimalizaci, tj. co nejnižší daň po slevách, pak je nejvhodnější volbou model č. 5b, který při rozdělování příjmů

a výdajů na spolupracující osobu. V případě preference vyváženého poměru mezi daňovou zátěží a příjmy, vychází nejlépe model č. 3b.

Pro naplnění hlavního cíle této práce, kterým bylo ukázat možnosti právně přípustných prostředků daňové optimalizace a najít nejvhodnější model, byly zvoleny dva cíle vedlejší. První byl stanoven jako charakterizování daňového systému České republiky s jeho daňovým mixem, druhý pak řádné a podrobné popsání samotné daně z příjmu fyzických osob se všemi jejími atributy. Oba vedlejší cíle byly předloženou prací splněny v části teoretické. Jejich dosažení pak napomohla splnit cíl hlavní, který z nich vycházel a za jeho splnění lze považovat celou praktickou část.

Seznam použité literatury

1. ČERVINKA, K. Spolupracující osoby, rozdělení příjmů a výdajů. In: *PKF APOGEO GROUP* [online]. Účetní portál, copyright © 2022. [21. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.apogeo.cz/apogeo-flash/spolupracujici-osoby-rozdeleni-prijmu-a-vydaju-4717/>
2. DUŠEK, J., SEDLÁČEK, J. *Daňová evidence podnikatelů 2021* (18. vydání). Praha: GRADA Publishing, a.s., 2021. 152 s. ISBN 978-80-271-3106-8
3. *Finanční správa* [online]. Finanční správa. [25. 3. 2022]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/fyzicke-osoby/obecne-informace>
4. KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika* (7. aktualiz). Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, 272 s. ISBN 978-80-7598-165-3
5. KUČERA, P. Jak na daňové přiznání. Návod, změny, termíny a časté chyby. In: *Peníze.cz* [online]. Peníze.cz, 2022. Dostupné z: <https://www.penize.cz/dan-z-prijmu-fyzickych-osob/433137-jak-na-danove-priznani-navody-zmeny-terminy-a-caste-chyby>
6. *Pausální výdaje* [online]. Měšec.cz, Copyright © 1997. [27. 3. 2022]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/danovy-portal/dan-z-prijmu/pausalni-vydaje/>
7. *Platy.cz* [online]. Profesia CZ, spol. s r. o., Copyright © 1997. [15. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.platy.cz/platy/ekonomika-finance-ucetnictvi/danovy-poradce?search=1>
8. *Sleva na dani – ZTP/P - Měšec.cz*. Měšec.cz [online], copyright © 1997. [25. 3. 2022]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/danovy-portal/dan-z-prijmu/sleva-na-dani-ztp-p/>
9. *Sleva na poplatníka: kdo má nárok a kolik činí? - Měšec.cz*. Měšec.cz [online]. Copyright © 1997. [25. 3. 2022]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/danovy-portal/dan-z-prijmu/sleva-na-dani-poplatnik/>
10. VANČUROVÁ, A., LÁCHOVÁ, L., ZÍDKOVÁ, H. *Daňový systém ČR 2020* (1. vydání). Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020. 408 s., ISBN 978-80-7598-887-4
11. VYCHOPEŇ, J. *Meritum Daň z příjmů 2021* (17. vydání). Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021. 580 s. ISBN 978-80-7676-084-4
12. Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů
13. Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů
14. Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
15. Zákon č. 280/2002 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů
16. Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů
17. Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů
18. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Seznam obrázků

Obrázek 1 Schéma přímých daní	9
Obrázek 2 Schéma nepřímých daní	10
Obrázek 3 Vztah DP k základu DPFO	37

Seznam tabulek

Tabulka 1 Schéma dílčích základů daně z příjmů fyzických osob	15
Tabulka 2 Vzorec pro výpočet daně z příjmů fyzických osob	16
Tabulka 3 Slevy na dani a daňové zvýhodnění platná v ČR	19
Tabulka 4 Uplatnění paušálních výdajů.....	21
Tabulka 5 Počet let odpisování a příklady hmotného majetku	22
Tabulka 6 Rovnoměrné odpisové sazby hmotného majetku	22
Tabulka 7 Roční odpisové sazby při zvýšení odpisů v 1. roce o 10 %.....	23
Tabulka 8 Roční odpisové sazby při zvýšení odpisů v 1. roce o 18 %.....	23
Tabulka 9 Roční odpisové sazby při zvýšení odpisů v 1. roce o 20 %.....	23
Tabulka 10 Koeficienty pro zrychlené odpisování hmotného majetku.....	24
Tabulka 11 Model č. 1	28
Tabulka 12 Model č. 2	29
Tabulka 13 Model č. 3a	30
Tabulka 14 Model č. 3b	31
Tabulka 15 Model č. 4a	32
Tabulka 16 Model č. 4b	33
Tabulka 17 Model č. 5a	34
Tabulka 18 Model č. 5b	35
Tabulka 19 Zhodnocení modelů	36

Evidence výpůjček

Prohlášení:

Dávám svolení k půjčování této bakalářské práce. Uživatel potvrzuje svým podpisem, že bude tuto práci řádně citovat v seznamu použité literatury.

Jméno a příjmení: Vaše jméno ...

V Praze dne: Klikněte nebo klepněte sem a za-Podpis:
dejte datum.

Jméno	Oddělení/ Pracoviště	Datum	Podpis